

COLEGIUL ECONOMIC
„TRANSILVANIA” TÂRGU MUREȘ

SĂ ȘTII!

ESTE DREPTUL TĂU!

Fondator și redactor coordonator:

Prof. dr. Răuță-Roșca Delia

NR.10
2026

SITE:
www.colecotransilvaniatgm.ro

ISSN 2559 - 0847, ISSN-L 2559 - 0847

SĂ ȘTII ESTE DREPTUL TĂU!

Coperța

Themis este în mitologia greacă zeița dreptății, este reprezentată de o femeie severă, legată la ochi, ținând într-o mână o balanță, iar în cealaltă o sabie. Personal, aș dori să exprim prin acest tablou importanța justiției și al dreptății, pentru ca societatea nu ar putea funcționa fără acestea. Prin balanța pictată, cea ținută de către zeiță doresc să sugerez că, pentru a obține dreptate, judecătorul trebuie să ia în considerare cu atenție toate probele și să le cântărească imparțial pe „cântărea justiției” iar, sabia simbolizează executarea necesară a hotărârii instanței, aceste două elemente le consider foarte importante în tabloul pe care l-am pictat. De asemenea este important să ne amintim principiul „Nullum iudicium sine lege” (nicio judecată fără lege).

Eleva: *Tinca Andreea, Clasa a XI-a B*

SĂ ȘTII ESTE DREPTUL TĂU!

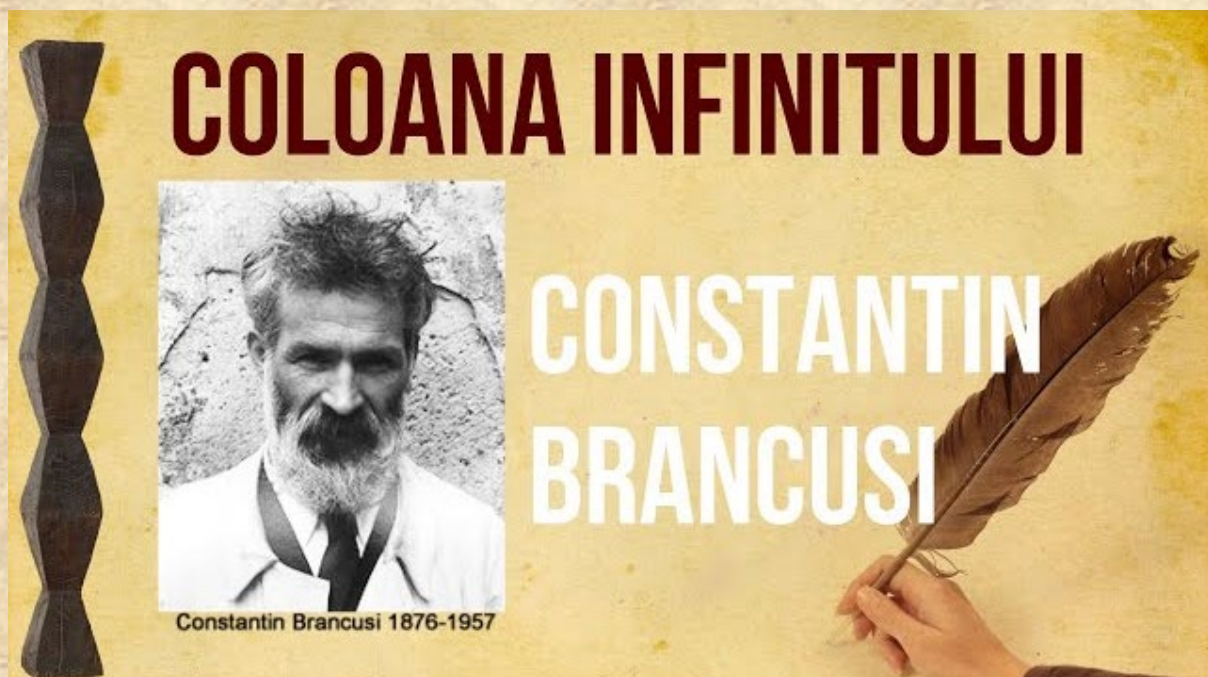
Constantin Brâncuși - 150 de ani spre infinit.....

Anul 2026 a fost declarat **ANUL CONSTANTIN BRÂNCUȘI**, pentru a marca 150 de ani de la nașterea uneia dintre figurile emblematice ale **ARTEI MODERNE UNIVERSALE**.

Constantin Brâncuși (1876 – 1957) este un artist a cărui personalitate este o îmbinare între „țăranul de la poalele Carpaților” și artistul modern din Montparnasse care a știut să-și croiască propria cale, independent de toate curentele artistice ale începutului de secol XX, și să-și impună propria viziune despre sculptură. Aceasta i-a permis s-o revoluționeze în profunzime, asimilând toată învățătura de la prima școală care l-a format, Școala de arte și Meserii de la Craiova, apoi de la Școala de arte Frumoase din București și din practica la atelierul marelui Rodin, artistul român a creat o operă înnoitoare prin dialogul pe care l-a inițiat cu materia și care i-a permis să meargă dincolo de aspectul strict figurativ și să caute esența ființei. În tot acest proces a acordat timpului un rol important și a reflectat îndelung asupra fiecărei teme, reluând-o până la a-i dezvălui sensul.

Simplitatea nu este un scop în ARTĂ, dar ajungi la simplitate fără voia ta apropiindu-te de sensul real al lucrurilor. Simplitatea este complexitatea însăși și trebuie să te hrănești din esența ei ca să-i cunoști valoarea.

Simplitatea este complexitatea rezolvată. (Constantin Brâncuși)

Un gând bun, tuturor!

Educația este cea mai bună asigurare pentru bătrânețe!

Orice ideal împlinit înseamnă totodată, nașterea altuia nou, orice etapă încheiată este o deschidere către un nou orizont. Școala este locul în care dascălul cultivă tinere valori ce i-au fost încredințate, pentru a le da faimă, spre mulțumirea și îmbogățirea noastră spirituală. Aici învățăm înainte de toate să fim **OAMENI**. Învățăm unii de la alții, profesori și elevi, că adevăratele valori se creează prin muncă asiduă și devenim mai bogați, împărtășindu-ne experiența acumulată. Tuturor care însuflețesc această școală transmit cele mai alese gânduri și le doresc să aibă energia necesară pentru a realiza noi proiecte și pentru a sădi și cultiva, an de an, în sufletul elevilor noștri **sămânța cunoașterii**.

DIRECTOR: PROF. RUCOI GHEORGHİȚĂ-ADRIAN

Idealul educațional al școlii românești nu se referă doar la desăvârșirea interioară a personalității ci are în vedere și asigurarea dimensiunii de ordin vocațional al procesului instructiv-educativ, vizând exercitarea unei profesii cu randament optim. În acest mod se realizează asigurarea unei corespondențe cât mai bune a caracteristicilor personalității subiectului uman cu activitatea prestată în contextul solicitărilor societății. Un asemenea ideal vocațional este un proiect ce cuprinde un ansamblu de valori și însușiri posibil de a fi asimilate și formate în grade diferite, în funcție de dispozițiile interne ale personalității și de calitatea organizării educației. Societatea trebuie să ofere cadrul potrivit pentru desăvârșirea personalității umane, iar aceasta să se implice în mod creator în dezvoltarea acelei societăți.

DIRECTOR ADJUNCT: PROF. DR. POCAN DOINA NICOLETA

Nicolae Iorga, marele istoric și pedagog român, a lăsat moștenire cugetări profunde despre educație, punând accent pe valoarea umană și morală a învățării. Un citat celebru este: **„Școala cea bună e aceea în care și școlarul învață pe profesor”**, subliniind importanța dialogului și a schimbului reciproc de cunoștințe.

Alte perspective notabile ale sale includ ideea că școala trebuie să formeze caracterul, nu doar să ofere informații.

CONSILIER EDUCATIV: PROF. PUI MONICA

Alte perspective notabile ale sale includ ideea că școala trebuie să formeze caracterul, nu doar să ofere informații. El a promovat o educație activă, bazată pe spirit critic și valori morale, nu doar pe memorare.

Școala românească este în serviciul copilului, familiei, comunității și al societății. Serviciul public de educație din România se construiește pe cooperarea între toate sectoarele societății, cuprinde învățământul de stat și privat și are ca finalitate modelarea **copilului într-un adult responsabil**, integrat social și profesional, care simte că aparține, în egală măsură națiunii române și spațiului european, gândește și participă la dezvoltarea societății.

Valorile pe care se construiește educația în România sunt: *încrederea, echitatea, solidaritatea, eficacitatea și autonomia.*

INSPECTOR ȘCOLAR PENTRU MANAGEMENTUL INSTITUȚIONAL, INSPECTORATUL ȘCOLAR MUREȘ PROF. ing. MACARIE IOAN

Intervenția dreptului în instituțiile de învățământ, are menirea de a conduce și dirija comportamente umane impunându-le reguli normative, dar și programând un anumit tip de acțiuni cu respectarea formelor de manifestare individuală și colectivă.

Scopul educației juridice este să familiarizeze elevii cu actele normative care se aplică în viața de zi cu zi. Se pune accentul atât pe drepturi, cât mai ales pe îndatoriri: proceduri aplicabile, sancțiuni posibile, interdicții, permisiuni, efecte ale implicării într-o procedură juridică asupra persoanei și viitorului său. Așadar, societatea umană încă de la primele comunități s-a simțit nevoia unei organizări, a unei discipline fără de care conviețuirea ar fi imposibilă. Având în vedere impactul semnificativ al normelor de drept asupra individului, precum și tendința de creștere a numărului și a complexității reglementărilor specifice unei societăți democratice guvernate de principiul respectării normei de drept, organizarea unei astfel de reviste tematice, este un model de bună practică, de un real interes pentru elevi constituie o prioritate a instituțiilor în educarea elevilor din punct de vedere economic-juridic, social și administrativ.

INSPECTORATUL ȘCOLAR MUREȘ, INSPECTORI ȘCOLARI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL ȘI TEHNIC, PROF. ELENA CORNELIA PUIA, PROF. ANCA TURC

Descrierea proiectului SĂ ȘTII! ESTE DREPTUL TĂU! - GÂNDIREA INTEGRATĂ, CU MINTEA, SUFLETUL ȘI MÂINILE

Învățarea prin intermediul proiectelor educaționale, elevii învață și se dezvoltă activ la organizarea și desfășurarea unor activități în comunitatea din care fac parte. Aceasta oferă un cadru structurat de activități care permite exersarea în situații reale a deprinderilor practice, de interacțiune între elevi-instituții-personalități publice, civice și intelectuale în domeniul pe care îl studiază.

Vă rugăm să pășiți cu încredere în această „călătorie” a cunoașterii.

Vă dorim lectură plăcută cu multe zâmbete de „adolescent”!

**FONDATOR ȘI REDACTOR COORDONATOR,
Prof. dr. jr. ROȘCA-RĂUȚĂ DELIA-MARIA**

Încredere și transparență

Spun mereu ceea ce gândesc!

Autenticitatea mă ajută să nu simt că trebuie să joc roluri diferite. Pentru mine nu este deloc greu să fiu transparentă, face parte din natura mea.

Principiile de bază pe care le urmez sunt cele transmise de la părinții și bunicii mei.

Într-o lume în care totul pare să se miște cu o viteză amețitoare, fie că ne referim la carieră, relații interumane sau la noi înșine, un pilon important pentru fiecare din noi rămâne **transparența**. **Transparența este cheia încrederii** - o valoare care stă la baza proiectului educațional **SĂ ȘTII! ESTE DREPTUL TAU!** și pe care o cultivăm constant. Pentru a construi pe termen lung, pentru a inspira și a crea relații autentice, trebuie să ne amintim că încrederea nu vine ușor, se câștigă în timp, prin consecvență și acțiuni care reflectă adevărul. Onestitatea și autenticitatea sunt fundamentale, fie că discutăm de antreprenoriat, leadership sau viața de zi cu zi, toate acestea sugerează că încrederea este o construcție graduală. Este despre cum ne arătăm în fața celorlalți, cum ne susținem cuvântul prin acțiuni, cum rămânem autentici, chiar și atunci când presiunile exterioare sunt mari. Încrederea este cum ne arătăm în fața celorlalți și cum rămânem reali, autentici. Echilibrul între așteptările de autenticitate și realitatea identităților noastre complexe, compuse din fațete diferite, ca reflexiile dintr-o oglindă. Adevărata putere vine din asumarea sincerității, nu doar pentru a câștiga încrederea celorlalți, ci pentru a ne elibera de presiunea de a fi perfecți.

Prefer adevărul sau o percepție a unei situații necosmetizate, care pentru mine este de ajutor.

În final, este sănătos și necesar să ne îmbrățișăm onestitatea. Ea ne permite să creștem, să ne conectăm autentic și să construim ceva real, care să reziste provocărilor unei lumi ce pare să ne împingă mereu spre perfecțiune.

Dragi elevi, vă invit să vă faceți o mică introspecție și vă răspundeți la aceste întrebări:

Cum putem integra transparența în viața profesională și personală, fără să pierdem esența a ceea ce suntem?

Cât de bine îi cunoaștem pe cei din jurul nostru?

Ce reprezintă succesul pentru voi?

Cu prețuire,

Fondator & profesor coordonator dr. Delia-Maria Răuță-Roșca

Pași peste timp

Fiecare moment al vieții, fiecare pas, oricât de mărunț ar fi este unic și fiecare are propria poveste, poveste capabilă să învingă uitarea și să umple sufletele de emoții și de bucurii ori să scalde obraji în lacrimi calde sau amare.

Aș dori să zăbovesc fie și numai câteva secunde asupra fiecăruia. Fiecare are mireasma lui și toate îmi sunt atât de dragi!

Astăzi însă, voi scrie povestea unuia dintre ele, povestea revistei juridice: **Să știi! Este dreptul tău!**

Viața unui om dobândește adevărată semnificație atunci când acesta își descoperă vocația.

Cu 10 ani în urmă, cinci tineri curajoși, elevi ai Colegiului Economic „Transilvania” îndrumați de **d-na prof. dr. Răuță-Roșca Delia-Maria**, un OM deosebit, implicat și un adevărat dascăl de succes, au pătruns pe tărâmul necunoscut al științelor juridice și administrative, l-au explorat și și-au expus gândurile, în revista, pe care au numit-o: **Să știi! Este dreptul tău!**

În acel an, la începutul primăverii, a văzut lumina tiparului întâiul număr al revistei.

Timpul s-a scurs cu repeziciune, iar elevii de ieri au devenit adulți și fiecare și-a urmat visul. O altă generație dornică a atins tainele lumii ce o înconjoară, le-a luat locul.

Am avut șansa de a aparține acesteia din urmă, șansa de a fi redactor al celui de-al doilea număr al revistei.

„Îmi amintesc cu drag, acele clipe. Au fost momente în care bucuria se împletea cu emoțiile și cu dorința de a reuși să mă ridic la înălțimea așteptărilor celor din jur. Nu a fost ușor și nici nu știu dacă am reușit!

SĂ ȘTII ESTE DREPTUL TĂU!

Coordonați de aceeași d-na profesoară, am stabilit prioritățile. Fiecare dintre noi a explorat, a cules, a prelucrat și apoi a ordonat cuvânt cu cuvânt, frază cu frază, rând cu rând, paragraf cu paragraf, închizându-le pe toate între filele revistei, străjuite de Themis, zeița dreptății.

Stângăcia, specifică vârstei s-a strecurat și ea uneori printre rânduri, dar împreună am dat viață celui de-al doilea număr al revistei.

Ceea ce am simțit atunci, nu pot exprima în cuvinte și... chiar dacă aș încerca, ar fi în zadar!

Nu cred că există cuvinte capabile să exprime sentimentele ce îmi stăpâneau atunci sufletul.

Dorințe împlinite! Dorința noastră, a noului colectiv de redacție de a reuși și cea a fondatorilor revistei, de a-i auzi glasul răsunând peste timp!

În luna decembrie, 2018, a văzut lumina tiparului și cel de-al treilea număr al revistei.

S-a sugerat că, în climatul educațional actual, există o generație cu potențial imens de a avea un impact pozitiv asupra comunității globale, cu condiția să primească îndrumări adecvate.

Astfel am redactat alături de elevii foarte serioși și implicați următorul număr al revistei care a apărut în anul 2019 și a fost așteptată de multe minți pregătite să se delecteze din cultura legislației.”

Pârvu Alexandra, redactor coordonator nr. 2,3, an 2017, 2018

SĂ ȘTII ESTE DREPTUL TĂU!

Tema revistei numărului cinci prezintă concepte teoretice și activități practice de cercetare la Colegiul Economic „Transilvania” pentru îmbunătățirea rolului disciplinelor administrative și juridice în educarea tinerilor prin proiecte educaționale.

În anul 2022 revista cu numărul șase apare și este dedicată marelui Ion Vlasiu. Aceasta ne adâncește în remarcabila viață și expertiză artistică a lui Ion Vlasiu -scriitor, sculptor și pictor mureșean -subliniind evenimentele esențiale care i-au influențat creația. Oferă o relatare detaliată a educației sale, luptele inițiale pe care le-a întâlnit în cariera sa. Astfel, luna lui „florar”, anul 2023 apare numărul 7 al revistei, sub coordonarea doamnei profesor. Am continuat această colaborare profesor-elev, fiecare aducând idei noi, dorințe, speranțe pentru a capta atenția cu articolele atât de interesante, unice și pertinente ale colegilor elevi, ale domnilor profesori și ale personalităților din justiția mureșeană.

SĂ ȘTII ESTE DREPTUL TĂU!

Revista aniversară, numărul 9, a reprezentat cu bucurie și mândrie un „tribut” plin de emoție și nostalgie, fiind dedicat elevilor clasei a XII-a C, promoția 2020-2024, specializarea administrație, profesor diriginte fiind dna prof. dr. Răuță Roșca Delia-Maria, dar și aniversarea a zece ani de la apariția primului număr al revistei.

Numărul 10 al revistei promite o experiență captivantă și informativă, aducând în prim-plan articole pe teme de educație juridică, economică și administrativ. De asemenea, dezvăluie voci influente din sfera juridică, aducând în prim-plan personalități de marcă care au contribuit semnificativ la acest domeniu. Cititorii vor avea oportunitatea de a se conecta nu doar cu mediul școlar, ci și cu voci notabile din lumea juridică, oferindu-le astfel o perspectivă cuprinzătoare asupra comunității lor educative și a impactului pe care aceasta îl poate avea asupra viitorului lor.

Așa a luat ființă PROIECTUL EDUCAȚIONAL - revista juridică SĂ ȘTII! ESTE DREPTUL TĂU! –GÂNDIREA INTEGRATĂ, CU MINTEA, SUFLETUL ȘI MÂINILE,

Din dorința elevilor de a explora universul științelor juridice și administrative și de a transforma această inițiativă într-o tradiție a Colegiului Economic „Transilvania” Târgu Mureș, a luat naștere această revistă, care a atins deja opt ediții. Am conturat conținutul revistei, am delimitat responsabilitățile fiecărui membru al echipei de redacție și am făcut primii pași cu modestie în fascinanta lume a dreptului.

SĂ ȘTII ESTE DREPTUL TĂU!

ION VLASIU - MEMORIALISTICĂ ȘI FICȚIUNE

Răuță-Roșca Delia-Maria

REDACTORELEVE: Nicula Anemona
CLASA: a XII-a E

ISSN INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
ROMANIA

CENTRUL NAȚIONAL ISSN
BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Interviu cu domnul director prof. Rucoi Gheorghică-Adrian

„Prin glasul dascălului, timpul capătă sens, iar viitorul prinde aripi.”

Din dorința de a afla mai multe informații despre ceea ce reprezintă funcția de manager al unei unități școlare, preuniversitare, am apelat la bunăvoința distinsului domn director prof. Rucoi Gheorghică-Adrian.

În interviul pe care mi l-a acordat dl. director ne-a transmis următoarele:

Briana: Pe lângă funcția de director, am înțeles că sunteți și profesor de educație fizică. De unde a început totul?

D-nul director: Aș începe prin a spune că meseria de bază este de profesor de educație fizică care momentan ocupă funcția de director al Colegiului Economic Transilvania. Dragul pentru meseria de profesor l-am prins de la prima mea profesoară de educație fizică din școala generală, doamna Șeulean, care era un cadru didactic deosebit, cu mult har pentru această meserie. Datorită faptului că am practicat sportul de performanță mulți ani m-a făcut să aleg această meserie care îmi este foarte dragă, plăcându-mi să lucrez cu copiii.

Briana: Ce v-a determinat să alegeți această profesie?

D-nul director: Aș spune cumva că meseria m-a ales pe mine, ținând cont de faptul că eram sportiv de performanță. Am ales facultatea de Educație fizică și sport, din cadrul UBB Cluj Napoca și datorită faptului că Universitatea avea echipă de handbal, unde am putut să-mi continui activitatea de sportiv.

Briana: Cine a fost mentorul dvs.?

D-nul director: Nu pot spune că am avut doar un mentor. Pe parcursul vieții întâlnești oameni care își lasă o amprentă asupra traseului pe care îl urmezi. Una dintre acele persoane este, după cum am amintit, doamna profesoară din școala generală, doamna Șeulean, urmată de domnul profesor de la liceu Spătaru Vasile, apoi antrenorii de la CSS Sighișoara, domni profesori Nagy Iosif și Bucur Ioan, în special domnul profesor Orban Ștefan de la echipa de handbal Electromureș Târgu-Mureș, care mi-a dat posibilitatea de a continua handbalul de performanță la seniori.

O mare contribuție pentru cariera mea ulterioară, atât profesională, cât și sportivă a avut domnul profesor Gheorghe Zamfir, antrenorul echipei Universitatea Cluj, și profesor în cadrul facultății la care studiam, căruia îi port un mare respect. Tuturor celor amintiți le mulțumesc.

Nu în ultimul rând spun că cei mai importanți mentori din viața mea au fost părinții mei, care m-au învățat ce înseamnă să muncești pentru ceea ce îți dorești, să respecti, să fii civilizat, să ajuți, pe scurt, să fii OM. Pentru asta le mulțumesc, chiar dacă în acele momente nu am înțeles întotdeauna ce înseamnă educația de acasă

Briana: Ce eforturi ați depus pentru a ajunge în funcția de director?

D-nul director: Nu aș spune că sunt eforturi. Omul în viață, uneori trebuie să ia niște decizii, care pot fi legate de viața personală sau profesională. În anul 2007 am fost solicitat de către conducerea Inspectoratului Școlar Județean Mureș din acea vreme, să ocup funcția de inspector școlar pentru materia „Educație fizică și sport” acceptând provocarea. Am ocupat acea funcție timp de 5 ani, după care mi s-a propus să fiu directorul adjunct al Colegiului Economic „Transilvania”, acceptând cu încredere și optimism. După un an de zile conducerea

inspectoratului m-a numit în funcția de director al Liceului Tehnologic „Avram Iancu”. În anul 2016 s-a organizat un concurs pe post, la care am participat și am obținut un mandat de 4 ani, director la Liceului Tehnologic „Avram Iancu”.

În anul 2021 am fost numit la conducerea Colegiului Economic „Transilvania”, în noiembrie 2021 am susținut concursul pentru funcția de director. Promovând concursul am devenit directorul Colegiului Economic „Transilvania”, funcție pe care o ocup în prezent.

Puteți trage voi concluziile dacă aceste concursuri pentru ocuparea funcțiilor și conducerea școlilor, necesită efort.

Briana: Vă place să vă implicați în activitățile școlare?

D-nul director: Da, îmi place să fiu în mijlocul elevilor și de câte ori timpul îmi permite, particip și la activități. Toate activitățile desfășurate în școală și în afara ei sunt avizate de mine, deci chiar dacă nu pot participa fizic la acestea, le susțin întotdeauna.

Briana: Dacă ar fi să vă întoarceți în timp, a-ți mai alege același drum?

D-nul director: E o întrebare destul de complexă la care răspunsul e foarte greu de dat. În ideea în care în acest moment mă simt împlinit, mulțumit de ce am realizat, cred că drumul ales a fost cel corect.

Nu neg că, la felul în care mă cunosc, pe orice drum aș fi apucat-o împlinirile și realizările ar fi fost la fel.

Briana: Dacă ați putea să vă întâlniți cu dvs. la 18 ani, ce v-ați spune?

D-nul director: 18 ani, ce vârstă frumoasă. Este momentul în care tânărul începe să devină adult, este momentul în care fiecare se îndreaptă spre ceva și visează să realizeze ceva. Ce mi-aș spune? Cred că mi-aș spune să mă orientez spre o carieră profesională în care să fac ce-mi place. După părerea mea indiferent ce faci în viață, indiferent ce muncești, dacă o faci cu pasiune și cu dăruire, nu poți să dai greși și vei reuși mereu.

Briana: Cum reușiți să vă împărțiți timpul între carieră și familie?

D-nul director: Din păcate aceste funcții de conducere, îmbinate și cu alte activități conexe răpesc din timpul pe care ar trebui să-l petreci cu familia. Eu cred că am reușit cât de cât, să le îmbin astfel încât, nici familia să nu simtă prea tare lipsa timpul petrecut împreună.

Briana: În ce constă o zi din viața de director? Ce sarcini aveți de îndeplinit?

D-nul director: Ziua unui director începe zilnic la 7:30-7:45 și nu știi niciodată când se termină. Pe lângă sarcinile cuprinse în fișa postului, care este de vreo 3 pagini, mai apar probleme curente, diverse situații apărute în școală, întâlniri cu părinții, solicitări de la diverși parteneri, instituții, ședințe și multe altele. Școala este un sistem viu care trăiește în fiecare zi, fremătă de tinerețe, de viață. Dacă ne gândim că în fiecare zi în școală se adună undeva la 900 de persoane, a căror activitate trebuie dirijată de conducerea școlii, cred că directorul are destule sarcini de îndeplinit.

Briana: Ce sfaturi le-ați da elevilor din școala unde sunteți director?

D-nul director: Să trăiască armonios cea mai frumoasă perioadă a tinereții, viața de licean, dar să nu uite că în aceeași perioadă se pun bazele pentru etapa ce va urma în viața lor. Trebuie să se pregătească temeinic pentru a-și putea clădi un viitor mai ușor în sfera profesională și cel mai important să devină oameni cu “O” mare.

Interviu realizat de Briana Rucoi, Clasa a X-a B

Interviu cu doamna avocat, ulterior judecător, Onea Ioana

Avocatul este un jurist, care asigură exercitarea calificată a dreptului la apărare, drept recunoscut și garantat de Constituția României, de lege, de pactele și de tratatele la care România este parte. Profesia de avocat este liberă și independentă, cu organizare și funcționare autonome, în condițiile Legii nr. 51/1995 și ale Statutului profesiei.

Judecătorul, realizează activitatea de judecată propriu-zisă: conduce dezbaterile contradictorii dintre părți, administrează probele solicitate de părți sau dispuse din oficiu, pronunță și motivează hotărârea, aplicând legea corespunzătoare stării de fapt stabilite pe baza probelor. În procesul penal, judecătorul decide dacă inculpatul este vinovat sau nu de comiterea infracțiunii, pe baza probelor din dosar.

Din dorința de a afla mai multe despre ce reprezintă și presupune profesia de avocat și judecător, eu, eleva Tinca Andreea, din clasa a XI-a B, la îndrumarea doamnei profesoare Răuță Delia, am apelat la bunăvoința doamnei Onea Ioana, realizând un interviu complex despre aceste meserii din domeniul juridic.

Andreea: - Care au fost factorii care v-au influențat în alegerea unei meserii din domeniul juridic?

D-na Onea: - Întotdeauna mi-a plăcut ideea de dreptate și caracteristicile acesteia. Însă, această alegere am făcut-o la îndrumarea bunicului și a unchiului meu, care au avut meserii în domeniul juridic.

Andreea: - Care ar fi fost meseria pentru care ați fi optat dacă nu alegeați meseria de avocat?

D-na Onea: - Prima dată mă gândeam, când eram la liceu, să urmez o facultate care să îmi permită să intru în școli, să fiu profesor. Dar cum bunicul meu a terminat dreptul, iar unchiul meu era avocat, m-au cam influențat în hotărârea mea.

Andreea: - Cum decurgea o zi din viața dumneavoastră de avocat?

D-na Onea: - La început mă stresam foarte mult, pentru că voiam să fie totul perfect. Cu timpul am ajuns la concluzia că nu trebuie neapărat să urmăresc perfecțiunea absolută, pentru că aceasta nu poate fi atinsă, dar este foarte important să faci tot ce poți. Este important ca tu să fi mulțumit de calitatea muncii tale.

Andreea: - Dacă ați avea acum 18 ani, v-ați îndrepta tot spre meseria de avocat, respective judecător?

D-na Onea: - Da, categoric. Aș urma același mers, pentru că și perioada de avocatură, cel puțin în ceea ce mă privește, avut câștigurile ei. M-a ajutat să înțeleg oamenii, să lucrez cu oamenii și a fost cu totul altceva în momentul în care am intrat judecător.

Andreea: - Ce v-a făcut să treceți de la meseria de avocat la judecător?

D-na Onea: - Am vrut să încerc și altceva și mi-a plăcut. Aveam colege de facultate care au intrat direct judecătorești și îmi plăcea foarte mult activitatea lor, din cele povestite de ele.

Andreea: - Știm că meseria de judecător presupune și riscuri. Nu v-a fost niciodată frică de amenințări?

D-na Onea: - Nu. Deci încercam să fac totul cât mai bine, astfel încât să nu am regrete sau remușcări că nu am reușit să fac totul bine, sau că nu am fost atentă, ori că nu am studiat destul. Astfel eram liniștită în ceea ce privește calitatea muncii mele.

Andreea: - De-a lungul profesiei dumneavoastră, ați avut timp și de viața de familie?

D-na Onea: - Da, categoric. Este foarte important acest echilibru. Am încercat tot timpul să mențin acest echilibru și după ce am intrat judecător, această meserie fiind foarte frumoasă, dar și foarte solicitantă, am căutat să îmi aloc timp pentru mine și familia mea. Deci, cu alte cuvinte, când terminam serviciul, ziceam punct, acum mă ocup de familie, de copii, de mine.

Andreea: - Ați reușit să vă detașați complet de meserie?

D-na Onea: - Nu, asta nu am reușit. De obicei noaptea, mă trezeam și spuneam că acolo trebuia să fac altfel sau îmi veneau idei noi. Deci asta nu am reușit. Dar ce am reușit, și ceea ce vă sfătuiesc și pe voi, este să căutați să aveți un echilibru. Să lăsați deoparte munca și să încercați să vă concentrați pe altceva.

Andreea: - Trecând la o altă etapă a vieții dumneavoastră, etapa în care ați reușit să intrați în școli, ne puteți spune mai multe despre proiectul pe care doriți să îl prezentați?

D-na Onea: - Acest proiect „**Fii avocat în școala ta**”, proiect care este la nivelul Uniunii Barourilor, la nivel național, se desfășoară în toate județele din țară și presupune sprijinirea tinerilor ca aceștia să poată reacționa adecvat la problemele generației lor. Venim cu cazuri practice, pe care le explicăm din punct de vedere juridic, din punct de vedere al consecințelor și al răspunderii. Proiectul presupune prezentarea problemelor de viață, având cinci teme mari.

Andreea: - Este foarte importantă educația juridică și cunoașterea consecințelor fiecărei acțiuni.

D-na Onea: - Da, deoarece totul poate începe dintr-o glumă, iar această glumă poate să aibă consecințe care pot să atragă anumite forme de răspundere. E foarte important să cunoaștem consecințele pentru ca ulterior să ne putem regla comportamentul. De aceea vrem noi, ca avocați, să intrăm în școli cu aceste teme. O primă temă de introducere este prezentarea profesiilor juridice, a doua temă fiind o temă care se concentrează pe explicarea diferenței dintre norma socială și norma juridică. Această explicare se face cu cazuri practice și deoarece fenomenul des întâlnit este fenomenul bullying, pornim de la cazuri practice de tipul acesta, pentru explicarea principiului „Libertatea mea se termină unde începe libertatea ta”. Tema a treia deja este o temă mai gravă, pentru că tratăm toate faptele penale care sunt infracțiuni. Și începem cu infracțiuni de violență și infracțiuni care vizează patrimoniul, continuând cu infracțiuni privitoare la viața sexuală și infracțiuni legate de droguri, acesta fiind tema patru, iar ultima temă aducând în prim-plan infracțiunile informatice, totul pornind de la situații practice sau cu aplicații practice, pentru a fi pe înțelesul elevilor.

Andreea: - Când a început acest proiect?

D-na Onea: - Proiectul a început în 15 martie, însă nu am reușit să îl introducem în toate școlile, deoarece suntem un grup mic de avocați. Noi suntem avocați voluntari. În momentul de față suntem 26 de avocați pe tot județul Mureș. Până acum am intrat în 23 de unități de învățământ.

Andreea: - Vă mulțumim pentru amabilitatea dumneavoastră de a ne acorda o parte din prețiosul dumneavoastră timp, răspunzând la întrebările noastre!

D-na Onea: - Cu multă plăcere!

*Realizat de Tinca Andreea
Clasa a XI-a B*

Experiența Erasmus...

Pe parcursul anului școlar, elevii liceului nostru au avut oportunitatea de a participa la proiectul ERASMUS, beneficiind de mai multe facilități și oportunități.

Colegii mei, **Băciulescu Daniel-Claudiu**, împreună cu **Naghi Bianca-Teodora**, vor prezenta experiența lor unică și uimitoare.

Noi, elevii clasei a XII-a A, Băciulescu Daniel-Claudiu și Naghi Bianca-Teodora. Suntem deosebit de onorați să vă putem prezenta câteva momente memorabile din experiența noastră Erasmus+ în Italia.

În cadrul acestei călătorii, am avut oportunitatea de a colabora cu o echipă formată din elevi și profesori de la un liceu din Italia, precum și cu echipe din diverse țări, printre care Austria și Ungaria, dar și din alte orașe din România, cum ar fi Constanța și Tulcea. Mobilitatea ne-a oferit prilejul de a participa la o gamă variată de activități, incluzând sesiuni de cunoaștere și prezentare a țărilor noastre, ore de informatică, diverse workshop-uri și multe altele.

Activitățile de cunoaștere și prezentare ne-au permis tuturor echipelor să împărtășim informații despre țările, orașele și liceele noastre, consolidând totodată prietenii cu ceilalți participanți. Am avut ocazia să descoperim aspecte interesante despre culturile internaționale ale celorlalți participanți, dar și să aflăm detalii fascinante despre orașele prietenilor noștri din Tulcea și Constanța.

Pe lângă realizările noastre în cadrul programului organizat de *Academia Risorgimento*, am trăit numeroase momente deosebite care ne-au rămas în suflet. Fie că au fost momente

amuzante, emoționante sau aparent lipsite de importanță înainte de toate, acestea au devenit amintiri prețioase la care revenim cu nostalgie.

Una dintre cele mai frumoase amintiri din mobilitate s-a petrecut în seara plecării, când am decis să o vizităm pentru ultima dată pe noua noastră prietenă, doamna Romina Narcisi. Aceasta este proprietara gelateriei unde ne-am delectat cu delicii dulci precum sortimente exotice de înghețată, croissante, eclere învelite în cremă de fistic și multe alte produse de patiserie. Deși ne așteptam la un simplu rămas bun, doamna Romina ne-a surprins gătind special pentru noi o lasagna, inspirată de dorința mea exprimată într-o conversație anterioară cu prietenii mei.

În concluzie, experiența noastră din Italia a fost una de neuitat și recomandăm tuturor celor care au posibilitatea să participe la un astfel de program să profite din plin de această oportunitate. Vă asigurăm că nu veți regreta!

Experiența Erasmus + Italia

Pentru noi a fost o mare plăcere să ne interviuăm prietenii cu care am călătorit, reamintindu-ne de momentele frumoase pe care le am petrecut în mobilitate.

*Primul interviu l-am acordat prietenei noastre: **Czinkus Tania** din clasa a XII-a D.*

1. Ce te-a determinat să te înscrii în programul Erasmus+?

Curiozitatea de a descoperi alte culturi, dorința de a învăța într-un mediu internațional și de a-mi îmbunătăți comunicarea într-o limbă străină.

2. Ce așteptări aveai?

Mă așteptam la o experiență educativă și interactivă. A fost chiar peste așteptări datorită activităților practice și interacțiunii cu elevii din alte țări.

3. Poți să ne povestești pe scurt o experiență sau un eveniment memorabil din cadrul proiectului?

Un moment memorabil din cadrul mobilității a fost un team-building unde am lucrat în echipă cu elevi internaționali pentru a rezolva o provocare de inginerie.

4. Ce calități ai dobândit în urma acestui program?

Câteva dintre calitățile pe care le-am dobândit în urma acestui program sunt: *încredere în comunicare, adaptabilitate, spirit de echipă și gândire critică.*

5. Ce sfat le-ai da elevilor care urmează să participe într-un un asemenea proiect?

Să fie deschiși, să comunice fără frică și să profite de fiecare moment al experienței.

6. Ai vrea să mai participi în viitor la un proiect asemănător?

Da, cu siguranță! A fost o experiență extraordinară.

Al doilea interviu l-am acordat lui Borz Andrei, din clasa a XII-a B

1. Ce te-a determinat să te înscrii în programul Erasmus+?

Experiența și oportunitatea de a învăța despre alte culturi diferite de a noastră.

2. Ce așteptări aveai? S-a ridicat la nivelul așteptărilor?

Da, așteptările mele au fost îndeplinite. Inițial am dorit să învăț mai multe lucruri despre Italia, dar la final am avut și o mulțime de amintiri plăcute alături de colegii și profesorii însoțitori, pe lângă cunoștințele dobândite.

3. Poți să ne povestești pe scurt o experiență sau un eveniment memorabil din cadrul proiectului?

O amintire plăcută a avut loc când am fost în *Ascoli Piceno*, eram într-o piață superbă, unde am mâncat pe departe cea mai gustoasă pizza.

4. Ce calități ai dobândit în urma acestui program?

Am reușit să înțeleg mai bine comportamentul italienilor și asta m-a ajutat în momentele în care comunicam cu ei, chiar dacă foloseam ca intermediu limba engleză.

5. Ce sfat le-ai da elevilor care urmează să participe într-un un asemenea proiect?

Aș dori să le promit că merită această experiență și că nu o vor uita niciodată.

6. Ai vrea să mai participi în viitor la un proiect asemănător?

Cu siguranță aș mai repeta experiența cu drag, atât cu cei cu care am participat deja, dar și cu alte persoane ce nu au mai fost implicate până acum în astfel de mobilități.

Al treilea interviu l-am acordat lui Dumitru Răzvan, prietenul nostru din clasa a XII-a C

1. Ce te-a determinat să te înscrii în programul Erasmus+?

Principalul lucru care m-a determinat să mă înscriu în proiectul Erasmus+ a fost oportunitatea de a cunoaște oameni noi, culturi noi și de a-mi lărgi orizonturile.

2. Ce așteptări aveai?

Eu mă așteptam să petrecem mult timp cu școala gazdă, să vedem stilul lor de învățare și, din fericire, chiar a fost așa, dar am avut și suficient timp liber în care am putut vizita întreaga zonă și să legăm noi prietenii.

3. Poți să ne povestești pe scurt o experiență sau un eveniment memorabil din cadrul proiectului?

Una din cele mai memorabile experiențe pe care le-am avut a fost când am fost duși la un concert de pian care a avut loc într-o biserică, notele muzicale rezonau în biserică aceea într-un mod de nedescris.

4. Ce calități ai dobândit în urma acestui program?

În urma proiectului am început să fiu mult mai deschis, mult mai extrovertit.

5. Ce sfat le-ai da elevilor care urmează să participe într-un asemenea proiect?

Un sfat pe care l-aș altor elevi care urmează să participe în astfel de proiecte este să învețe puțin limba țării, câteva saluturi, întrebări de bază și direcțiile.

6. Ai vrea să mai participi în viitor la un proiect asemănător?

Dacă voi mai avea ocazia, voi participa cu siguranță din nou.

Iar ultimul interviu l-am acordat colegului nostru de clasă Halalai Nicolas din clasa a XII-a A

1. Ce te-a determinat să te înscrii în programul Erasmus+?

M-am înscris în programul Erasmus+ din dorința de a învăța într-un mediu internațional, de a interacționa cu persoane din culturi diferite și de a-mi extinde orizonturile educaționale și personale.

2. Ce așteptări aveai?

Așteptările mele erau să mă dezvolt atât pe plan profesional, cât și personal, și să învăț din diversitatea experiențelor. Programul a fost chiar mai mult decât mă așteptam, m-a ajutat să cresc și să mă simt mai încrezător.

3. Poți să ne povestești pe scurt o experiență sau un eveniment memorabil din cadrul proiectului?

Un eveniment memorabil a fost o excursie în care am învățat despre istoria Italiei și am avut ocazia să vizitez un muzeu unde am admirat picturi. A fost o experiență fascinantă care m-a ajutat să înțeleg mai bine patrimoniul cultural al acestei țări.

4. Ce calități ai dobândit în urma acestui program?

Am dobândit abilități de comunicare interculturală, lucru în echipă și rezolvare de probleme într-un context internațional. M-am simțit mai deschis și adaptabil.

5. Ce sfat le-ai da elevilor care urmează să participe într-un asemenea proiect?

Le-aș recomanda elevilor să fie deschiși la noi experiențe, să nu se teamă de provocări și să profite de fiecare moment. Este o oportunitate unică de a învăța și de a crește.

6. Ai vrea să mai participi în viitor la un proiect asemănător?

Cu siguranță, mi-ar plăcea să particip la un alt proiect Erasmus+ în viitor. Experiența a fost extrem de valoroasă și m-a ajutat să mă dezvolt în moduri pe care nu le-aș fi anticipat.

**ARTICOL REALIZAT DE: BACIU DANIEL ȘI NAGHI BIANCA
CLASA a XII-a A**

Experiența Erasmus - Spania, Malaga

Următoarele interviuri le sunt acordate colegelor mele de clasă: **Adorjan Beata**, **Birtie Ariana** și **Maftei Tania**, care, la momentul respectiv, erau în clasa **XI-E**. Acestea au avut șansa de a experimenta o mulțime de locuri, lucruri și persoane interesante.

*Primul interviu l-am acordat kolegei mele **Adorjan Beata** din **XII-E**:*

1. Ce te-a determinat să te înscrii în programul Erasmus+?

Am ales să mă înscriu în programul Erasmus+ pentru că mi-am dorit să ies din zona de confort și să explorez o cultură diferită. Ideea de a merge într-o țară străină, de a interacționa cu persoane din medii diverse și de a experimenta un sistem diferit din ceea ce privește pregătirea practică, m-a atras enorm.

2. Ce așteptări aveai?

La început, așteptările mele erau destul de ridicate. Mă așteptam să învăț lucruri noi, să fac cunoștință cu oameni interesanți și să îmi îmbunătățesc competențele academice și interculturale. Pe parcursul proiectului, experiența Erasmus+ s-a ridicat la nivelul așteptărilor mele, depășindu-le chiar în anumite privințe.

3. Poți să ne povestești pe scurt o experiență sau un eveniment memorabil din cadrul proiectului?

O experiență memorabilă din cadrul proiectului a fost participarea la un festival cultural local. Într-o seară, alături de colegii din program, am avut ocazia să explorăm orașul *Nerja* și am descoperit un carnaval unde ne-am distrat enorm și ne-am bucurat să vedem atât de multe persoane implicate.

4. Ce calități ai dobândit în urma acestui program?

În urma participării la programul Erasmus+ am dobândit o serie de calități care m-au ajutat să mă dezvolt atât pe plan personal, cât și profesional.

5. Ce sfat le-ai da elevilor care urmează să participe într-un asemenea proiect?

Elevilor care urmează să participe într-un asemenea proiect le recomand să fie deschiși și curioși. Profitați la maximum de fiecare oportunitate, fie că este vorba despre cursuri, evenimente sau simple conversații cu colegii de altă țară.

6. Ai vrea să mai participi în viitor la un proiect asemănător?

Da, cu siguranță mi-ar plăcea să mai particip la un proiect asemănător în viitor. Experiența trăită în cadrul programului Erasmus+ m-a îmbogățit enorm atât pe plan personal, cât și profesional.

*Următorul interviu i l-am acordat colegei mele **Bîrtie Ariana** din XII-E:*

1. Ce te-a determinat să te înscrii în programul Erasmus+?

Înscrierea în Erasmus a fost o provocare pentru mine , neștiind ca urma sa am parte de cele mai frumoase momente din viața mea.

2. Ce așteptări aveai? S-a ridicat la nivelul așteptărilor?

A fost cu mult peste așteptările mele

3. Poți să ne povestești pe scurt o experiență sau un eveniment memorabil din cadrul proiectului?

În cadrul proiectului Erasmus+ toate momentele au fost speciale și memorabile , în special acelea alături de restul persoanelor implicate în proiect după amiaza , după practica.

4. Ce calități ai dobândit în urma acestui program?

M-am dezvoltat psihic în sensul în care nu mai sunt atât de introvertită și socializez altfel cu lumea din jur .

5. Ce sfat le-ai da elevilor care urmează să participe într-un asemenea proiect?

Să nu aibă niciun dubiu în legătură cu un asemenea proiect , merită toate eforturile.

6. Ai vrea să mai participi în viitor la un proiect asemănător?

Daaaaa , nu aş rata un proiect asemănător.

*Iar ultimul interviu i l-am acordat colegei mele **Maștei Tania** din XII-E:*

1. Ce te-a determinat să te înscrii în programul Erasmus+?

M-a atras ideea de a descoperi o cultură nouă, de a călători și de a acumula experiență practică într-un mediu diferit. Am considerat că este o oportunitate unică de a învăța lucruri noi, atât pe plan profesional, cât și personal.

2. Ce așteptări aveai?

Mă așteptam să fie o experiență interesantă, dar realitatea a depășit așteptările. Malaga este un oraș superb, oamenii sunt foarte prietenoși, iar atmosfera din timpul proiectului a fost una foarte plăcută.

3. Poți să ne povestești pe scurt o experiență sau un eveniment memorabil din cadrul proiectului?

Un moment de neuitat a fost participarea la carnaval, unde oamenii de toate vârstele, de la copii mici până la persoane în vârstă, erau costumați în cele mai creative și haioase moduri. A fost o atmosferă incredibilă, plină de energie și voie bună, iar faptul că toată lumea se distra împreună, indiferent de vârstă, mi s-a părut impresionant.

4. Ce calități ai dobândit în urma acestui program?

Am învățat să mă adaptez mai ușor într-un mediu nou și să comunic mai bine cu oamenii din alte culturi. De asemenea, am avut ocazia să îmi îmbunătățesc cunoștințele de limbă spaniolă și să dobândesc experiență practică lucrând într-un magazin alimentar, ceea ce m-a ajutat să înțeleg mai bine cum funcționează comerțul în altă țară.

5. Ce sfat le-ai da elevilor care urmează să participe într-un un asemenea proiect?

Le-aș spune că merită din plin să participe! Este o experiență care îți lărgeste orizonturile, te ajută să îți faci prieteni noi și să înveți lucruri pe care nu le-ai putea învăța dintr-o sală de clasă.

6. Ai vrea să mai participi în viitor la un proiect asemănător?

Cu siguranță! A fost o experiență extraordinară, iar dacă voi avea ocazia să particip din nou la un proiect Erasmus+, nu aș ezita.

INTERVIU REALIZAT DE: Nicula Anemona

CLASA: a XII-a E

Experiența Erasmus - Italia 2026

Stimată doamnă dirigintă Delia Răuța-Roșca vă mulțumesc din suflet pentru că m-ați susținut în această activitate, deoarece a fost **CEA MAI FRUMOASĂ EXPERIENȚĂ DIN VIAȚA MEA**. Totodată le mulțumesc doamnelor profesoare care ne-au însoțit: prof. Vitan Ancuța și prof. Ștefan Monica.

Mulțumiri deosebite doamnei profesor coordonator de proiect Carmen Tot.

”Visul începe cu un dascăl care crede în tine și te ajută să treci la un nivel superior.”

Eleva Stoica Ana – Clasa: A X-a C

Zeița Themis

Simbolul justiției este zeița Themis. În mitologia greacă, Themis semnifică zeița dreptății, fiind echivalentă în mitologia romană cu Justiția, personificarea ordinii naturale stabilite prin legea divină, precum și prin cea a dreptății divine.

Dreptatea este valoarea etică și juridică, în funcție de care se aprobă sau se dezaprobă relațiile sociale și raporturile juridice, normele juridice și hotărârile organelor de justiție existente într-o epocă și într-o organizare socială dată. **Dreptatea** este o virtute morală, cea mai înaltă dintre cele patru virtuți cardinale, care constă în a-i da fiecăruia ceea ce îi aparține, în a respecta drepturile tuturor.

Zeița Themis este reprezentată de o femeie severă, legată la ochi, ținând într-o mână, **o balanță**, iar în cealaltă, **o sabie**. **Eșarfa** care acoperă ochii zeiței sugerează funcția esențială a judecătorului: aceea de a judeca drept—jurisdictio—în condiții de independență și imparțialitate **fiindcă ochiul închis afară, înăuntru se deschide**.

Balanța din mâna stângă a zeiței sugerează ideea că judecătorul trebuie să așeze pe *talerele justiției*, toate probele, lăsând balanța să se încline, în condiții de independență și imparțialitate, spre partea dreptății. În examinarea cauzelor, judecătorul trebuie să *cântărească* drepturile și interesele fiecărei părți, fără să țină seama de considerațiuni străine procesului, oricare ar fi acestea și de oriunde ar veni. Sabia din mâna dreaptă a zeiței semnifică executarea silită a dreptății.

Numele original al Zeiței este Themis, care înseamnă „*Legea Naturii*”. Părinții Zeiței sunt Uranus și Gaia, adică Cerul și Pământul. Intuiția mitologică merge și ajunge departe, întrucât Cerul și Pământul sunt entități cosmologice, dar, în prelungire, sunt și ontologice, virtual metafizice. În joc este pusă ideea de Lege și de Ordine, asociată cu Legea.

Cuvântul „themis” mai înseamnă și „obicei” sau „tradiție”, iar termenul mai larg care le cuprinde pe toate este „cutumă”.

SĂ ȘTII ESTE DREPTUL TĂU!

Cutuma are un caracter sincretic și anonim, dar Zeița are un nume, Themis, iar cu acest nume ea iese din anonim, luând însă cu sine și Legea.

La romani, popor realist și pragmatic, Themis devine Justiția, iar Legislația romană are ceva din perenitatea vecină cu eternitatea, a Zeiței. O mare parte dintre Legile Codului roman sunt valabile și azi, unele dintre ele fiind intangibile, ca Sfera lui Parmenide. Chiar și „Codul lui Napoleon” intră pe făgașul Zeiței, încât, de la romani la români, peste toate zig-zagurile istorice, există și o coerență, una invizibilă în interior, și vizibilă doar în exterior, prin trădările ei.

ELEVA MĂRICĂ REBECA

CLASA a XI-a B

Amintire, cunoaștere, speranță

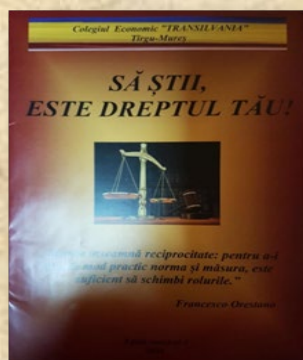
Fiecare moment al existenței umane, fiecare pas, oricât de mărunț sau neînsemnat ar părea, este capabil să ne strecoare în suflet bucurie și emoție ori să ne scalde obrajii în lacrimi calde sau amare.

Școala este lumea-însăși, este locul unde trăim experiențe unice, este acel spațiu în care ne încărcăm existența cu sens, făcând-o vie și adevărată, pentru ca mai târziu să ne luăm zborul și să poposim într-o lume nouă.

Dar, dincolo de zbor ori de popas, fiecare va întoarce cel puțin o dată un gând sau o privire spre școală. Astăzi, întorc privirea, răsfoiesc amintiri, îmi revăd colegii, zăbovesc în fiecare loc, simt fiecare clipă ai minunaților ani de liceu. Nostalgia mă cuprinde!

Acum însă, voi zăbovi pe tărâmul revistei juridice: **Să știi, este dreptul tău!**

Întâiul număr al revistei a văzut lumina tiparului în anul 2014.

Un vis împlinit!

După apariția acestui prim număr s-a așternut liniștea, dar nu pentru mult timp.

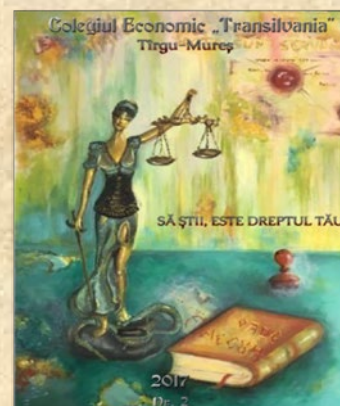
Constanță și continuitate sunt cuvintele potrivite pentru ceea ce a urmat, căci timpul s-a scurs cu rezeziune, iar elevii de ieri au devenit adulți și fiecare și-a urmat visul. Dar, o altă generație dornică de a descoperi tainele universului juridic, le-a luat locul.

Am avut șansa de a aparține acesteia din urmă, șansa de a fi redactor al următoarelor 3 numere ale revistei.

Îmi amintesc și acum acele clipe, în care bucuria se împletea cu dorința de a reuși să mă ridic la înălțimea predecesoarei, a așteptărilor celor din jur.

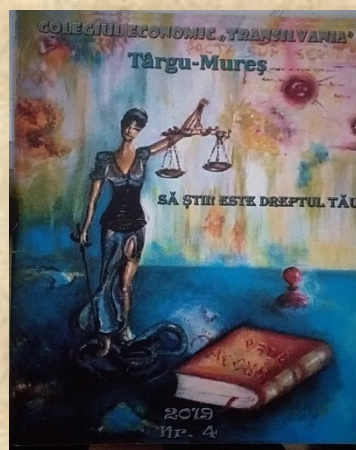
Nu a fost ușor și nici nu știu dacă am reușit, dar trei ani mai târziu apărea cel de-al doilea număr al revistei:

Glasul revistei juridice: **Să știi, este dreptul tău!** răsuna din nou.

În luna decembrie, 2018, a văzut lumina tiparului și cel de-al treilea număr al revistei, iar în 2019, bătea la porțile tipografiei numărul 4.

Dorina Dan au acceptat să-mi acorde câteva momente și să-mi răspundă la întrebări menite să-mi clarifice anumite aspecte aparținând domeniului juridic, exprimându-și acordul ca aceste răspunsuri să fie publicate în paginile revistei juridice: **Să știi, este dreptul tău!**, mi-au dat puterea de a merge mai departe.

Ce a însemnat această revistă pentru mine?

O experiență unică, cu suișuri și coborâșuri, o experiență în care cuvântul a fost elementul principal. Substanța lui magică m-a ajutat să aud liniștea, să văd lumina unui asfințit, să-mi transform ideile în realitate, să ofer răspuns provocărilor societății în care viețuiesc.

Astăzi, după cinci ani de la absolvirea liceului văd totul diferit, dar revista juridică: **Să știi, este dreptul tău!** a rămas și va fi mereu acel spațiu fără granițe și bariere, unde mă voi întoarce cu drag, pentru a-mi aminti trecutul, pentru a cunoaște prezentul și a spera în viitor.

Urez revistei juridice: **Să știi, este dreptul tău!** multe aniversări, pe tărâmul dreptății și al adevărului, cele care dau sens vieții.

Pirvu Alexandra Elena

Practica elevilor de la specializarea administrație în cadrul Bibliotecii Colegiului Economic „Transilvania” Târgu Mureș

În fiecare an școlar, biblioteca colegiului nostru devine mai mult decât un spațiu dedicat lecturii și liniștii – se transformă într-un mediu de învățare activă pentru elevii din profilul *administrație*. Aici, aceștia desfășoară ore de practică prin care dobândesc cunoștințe valoroase despre organizarea documentelor, gestionarea fondului de carte, dar și despre importanța responsabilității, comunicării și muncii în echipă.

În calitate de bibliotecar, am avut plăcerea de a lucra alături de elevi implicați, curioși și dornici să înțeleagă funcționarea unei biblioteci în mod practic. Activitățile desfășurate au inclus inventarierea și aranjarea volumelor, recondiționarea cărților, a manualelor și etichetarea noilor achiziții, repartizarea manualelor pe clase, completarea registrelor bibliotecii, a fișelor de împrumut, precum și interacțiunea directă cu utilizatorii – o componentă esențială a activității noastre zilnice.

Această experiență practică le oferă elevilor o imagine concretă asupra activităților administrative, contribuind totodată la dezvoltarea unor competențe importante, precum organizarea eficientă, atenția la detalii și abilitățile de relaționare cu publicul. În același timp, sprijinul lor aduce un plus de valoare în desfășurarea activităților bibliotecii, motiv pentru care le suntem recunoscători.

Întreaga activitate este posibilă datorită excelenței colaborării dintre *coordonatorul de practică, prof. dr. Răuță Delia Maria*, și *tutorele de practică* al elevilor, *bibliotecar Bucur Mariana*.

Ne bucurăm că putem contribui la formarea lor profesională și ne dorim ca această colaborare să continue și în anii următori, aducând beneficii atât elevilor, cât și întregii comunități școlare.

Doamna bibliotecar, BUCUR MARIANA
Colegiul Economic „Transilvania” Târgu Mureș

Anii de liceu...

Anemona Nicula: Ce te-a determinat să alegi Colegiul Economic „Transilvania”?

Larisa: Am ales Colegiul Economic „Transilvania” deoarece sunt atras de lumea afacerilor și vreau să înțeleg cum funcționează economia și finanțele. Acest profil îmi oferă atât cunoștințe teoretice, cât și practice, esențiale pentru o carieră de succes în business, management sau antreprenoriat. De asemenea, îmi deschide multiple oportunități profesionale și mă ajută să îmi dezvolt gândirea analitică și spiritul antreprenorial.

Anemona Nicula: Ai avut pe cineva în familie sau în cercul tău de prieteni care te-a îndrumat să urmezi acest liceu?

Larisa: Nu a fost neapărat o influență directă din partea familiei sau a prietenilor, dar am avut exemple în jurul meu care m-au inspirat. Am cunoscut persoane care lucrează în domeniul economic și am văzut cât de multe oportunități oferă acest sector. De asemenea, discuțiile cu profesori și oameni de afaceri mi-au consolidat convingerea că un liceu economic este o alegere potrivită pentru mine. Totuși, decizia finală a fost bazată pe propriile mele interese și aspirații.

Anemona Nicula: Care sunt materiile tale preferate și de ce?

Larisa: Materiile mele preferate sunt **economia**, **contabilitatea** și **marketingul**, deoarece fiecare dintre ele îmi oferă cunoștințe esențiale despre modul în care funcționează lumea afacerilor.

Economia mă ajută să înțeleg mecanismele pieței, factorii care influențează dezvoltarea economică și modul în care se iau deciziile financiare. Îmi place pentru că explică realitatea economică din jurul nostru.

Contabilitatea îmi dezvoltă gândirea logică și atenția la detalii. Îmi place să lucrez cu cifre și să înțeleg cum se gestionează eficient finanțele unei companii.

Marketingul mă atrage datorită creativității pe care o implică. Este fascinant să înțeleg cum se promovează un produs, ce strategii sunt folosite pentru a atrage clienții și cum se construiește imaginea unui brand.

Aceste materii mă pregătesc pentru o carieră în domeniul economic și îmi oferă atât o perspectivă teoretică, cât și competențe practice esențiale.

Anemona Nicula: Ai materii care ți se par dificile? De ce?

Larisa: Da, unele materii mi se par mai dificile, iar printre acestea se numără **matematica**.

Matematica poate fi provocatoare deoarece implică multe formule și calcule complexe. Deși este esențială în domeniul economic, uneori necesită mult exercițiu și atenție la detalii pentru a înțelege complet conceptele.

Anemona Nicula: Cum îți imaginezi că te vor ajuta cunoștințele economice dobândite pe parcursul celor patru ani de liceu?

Larisa: Cunoștințele economice dobândite în cei patru ani de liceu mă vor ajuta atât în viața profesională, cât și în cea de zi cu zi.

În carieră, aceste cunoștințe îmi vor oferi un avantaj major dacă voi alege să lucrez în domeniul financiar, al managementului sau al antreprenoriatului. Voi înțelege cum funcționează o afacere, cum se administrează corect resursele financiare și cum se iau decizii economice strategice.

În viața personală, mă vor ajuta să gestionez mai bine banii, să economisesc și să fac investiții inteligente. De asemenea, voi putea înțelege mai ușor impactul evenimentelor economice asupra societății și asupra mea.

Dacă aleg să devin antreprenor, voi avea deja o bază solidă despre contabilitate, marketing și administrarea unei afaceri, ceea ce îmi va permite să iau decizii bine fundamentate și să îmi cresc șansele de succes.

Anemona Nicula: Ai avut ocazia să participi la proiecte, concursuri sau practică în domeniul economic?

Larisa: Da, am avut ocazia să particip la **proiecte, concursuri și practică** în domeniul economic, iar aceste experiențe m-au ajutat să aplic în mod real ceea ce am învățat la ore.

Concursuri economice – Am participat la competiții de educație financiară și antreprenoriat, unde a trebuit să dezvolt strategii de afaceri, să analizez situații economice și să propun soluții pentru diverse probleme financiare. Aceste concursuri m-au ajutat să îmi îmbunătățesc gândirea analitică și să înțeleg mai bine cum funcționează economia în practică.

Proiecte școlare – Am lucrat la proiecte în echipă, unde am simulat înființarea unei afaceri, am realizat planuri de marketing și am studiat gestionarea bugetului unei companii. Aceste proiecte mi-au dezvoltat creativitatea și spiritul de colaborare.

Practică în domeniul economic – Am avut oportunitatea de a face practică într-o firmă sau instituție economică, unde am observat cum se aplică noțiunile teoretice în mediul real de afaceri. Am învățat despre contabilitate, gestionarea documentelor financiare și interacțiunea cu clienții.

Aceste experiențe mi-au oferit o perspectivă mai clară asupra domeniului economic și m-au motivat să continui pe acest drum.

Anemona Nicula: Planifici să urmezi o facultate legată de profilul economic?

Larisa: Da, intenționez să urmez o facultate legată de profilul economic, deoarece îmi doresc să aprofundez cunoștințele dobândite în liceu și să dezvolt noi abilități esențiale pentru o carieră în domeniul afacerilor. Mă gândesc la o facultate de **management, finanțe-bănci** sau **economia afacerilor**, deoarece aceste domenii îmi oferă oportunități largi de carieră, de la lucrul într-o companie mare până la posibilitatea de a înființa propria afacere.

Vreau să continui să învăț despre cum funcționează piețele, despre strategii financiare și despre managementul eficient al resurselor, pentru a fi pregătit să iau decizii economice fundamentate și să îmi dezvolt o carieră de succes. Aceste studii vor fi esențiale pentru a avansa în domeniul economic și pentru a îmi atinge obiectivele profesionale.

Anemona Nicula: Ce domeniu crezi că ți s-ar potrivi?

Larisa: Cred că domeniul care mi s-ar potrivi cel mai bine ar fi **managementul** sau **antreprenoriatul**, deoarece am o viziune strategică, îmi place să lucrez cu oamenii și să găsesc soluții eficiente pentru diverse provocări. Mi-ar plăcea să coordonez echipe, să dezvolt strategii de creștere și să gestionez resursele unei afaceri, având în vedere că sunt foarte interesat de cum funcționează o companie și de deciziile care o fac să evolueze.

În plus, domeniul **finanțelor** ar putea fi o opțiune bună, având în vedere că îmi place să analizez cifrele și să înțeleg fluxurile financiare, ceea ce este esențial în orice afacere. Mă atrage ideea de a putea lucra în domenii precum **analiza financiară** sau **consultanța financiară**, deoarece acestea implică o gândire analitică profundă și o abilitate de a face predicții bazate pe date economice.

În final, îmi doresc un domeniu în care să pot combina gândirea strategică și analitică, să învăț continuu și să am posibilitatea de a influența decizii importante în cadrul unei organizații sau afaceri.

INTERVIU REALIZAT DE COSTEA LARISA ȘI ȘANDOR LARISA

CLASA a XII-a E

*Despre artistul plastic și scriitorul ION VLASIU - interviu
cu doamna Ioana Vlasiu, fiica maestrului Ion Vlasiu -*

IOANA VLASIU (1943 – 2026) a fost istoric și critic de artă, lăsând în urmă o contribuție esențială la studiul **ARTEI ROMÂNEȘTI MODERNE**.

După absolvirea Institutului de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, în 1966, și-a legat activitatea de Institutul de Istoria Artei G. Oprescu al Academiei Române, unde a activat ca cercetător principal gradul I. A fost profesor invitat la UNARTE (1990- 2000), a publicat numeroase lucrări despre arta românească în context european și a contribuit la organizarea unei expoziții importante dedicate perioadei interbelice. A coordonat proiecte de referință, precum „Dicționarul sculptorilor din România”.

Secolele XIX – XX le-a dedicat chiar și cercetării operei lui Constantin Brâncuși.

În 2025 a fost distinsă cu Premiul „George Oprescu” al Academiei Române.

În cercetarea mea pentru teza de doctorat cu titlul **ION VLASIU - MEMORIALISTICĂ ȘI FICȚIUNE**, am avut deosebita onoare și marea bucurie de a o cunoaște personal, pe această **DOAMNĂ A CULTURII ROMÂNEȘTI**, oferindu-mi un interviu despre mult iubitul și dragul său **TATĂ**, artistul și scriitorul mureșean **ION VLASIU**.

M-a primit în casa și în sufletul dânzei, cu atâta blândețe, modestie, bunătate, emoție și fericire, încât astăzi îi port recunoștință infinită pentru lecția pe care mi-a oferit-o prin însăși simplitatea sa.

Care vi se par cele mai importante momente ale biografiei maestrului Ion Vlasiu, în opinia Dvs.?

D-na Ioana Vlasiu: Cred că și lui i-ar fi fost greu să spună care au fost cele mai importante; aș zice că totul a fost important de vreme ce a avut dorința de a-și retrăi în scris drumul vieții, începând cu copilăria și continuând cu devenirea sa ca artist. Dacă ar fi să fac totuși o alegere m-aș gândi la gesturile de rebeliune pentru că mi se pare că au antrenat schimbări dramatice de direcție a vieții. Când refuză să lucreze duminica la fabrica de mobilă târgumureșeană unde ajunsese după terminarea Școlii de arte și meserii și este dat afară, destinul lui se află la o răscruce. În aceeași linie de cutezanță cu tot ceea ce presupune ea ca iresponsabilitate este decizia de a face o expoziție de sculptură la Târgu-Mureș. La acel moment, era în 1932, Vlasiu, dat afară de la Școala de belle-arte din Cluj pentru neplata taxelor, era suspendat între visurile sale de artist și dificultățile de a înțelege și de a pătrunde în lumea

artistică. Se întoarce la Ogra unde cioplește chipuri care îi înspăimântă pe bunici. Sculptura e pentru ei „meșteșug drăcesc”, sculpturile sunt idoli pentru păgâni, blasfemii. Vlasiu este somat de Moșu să-și ia fioroasele și rușinoasele „chipuri cioplite” și să plece cu ele cu tot! Un alt eșec, din care se naște însă ideea expoziției la Târgu Mureș. Vlasiu forțează din nou destinul și cu toate că a fi artist era în sine o nebuloasă pentru un tânăr de la țară aflat în cea mai precară situație materială, i s-a părut că expoziția era singura ieșire din fundătura existențială în care ajunsese. Aventura debutului său artistic povestită, nu știu cât de veridic, în Am plecat din sat, a impresionat pe unii cititori ai săi cu aspirații artistice, care au mers până la a-i imita gestul.

Un moment biografic important e călătoria la Paris. Fără bursă, fără resurse materiale, Vlasiu recurge la expediente pentru a se întreține, ceea ce nu îl împiedică să deschidă și aici o expoziție personală pe Rue de Seine, stradă cu multe galerii de artă și să expună la Salon des Tuileries. În fiecare moment biografic prietenii au fost esențiale, sentimentul fraternității l-a susținut moral, lista prietenilor e destul de lungă!

Care sunt motivațiile ce l-au determinat pe Ion Vlasiu să înceapă să scrie? De ce a recurs la proza ficțională și la scriitura autobiografică?

D-na Ioana Vlasiu: Înainte de a scrie proză Vlasiu e atras de poezie. Colegul și prietenul lui de la Școala de arte frumoase din Cluj, Miron Radu Paraschivescu, apropiat apoi de cercul suprarealist de la revista bucureșteană UNU, îi citea și traducea versuri de Rimbaud și Lautreamont. Debutul literar, în 1932, cu poezia Mașinism, stă sub semnul avangardei și nu întâmplător revista la care o publică se numește *O lume nouă*.

Între literatură și plastică a existat în ceea ce-l privește o permanentă osmoză. Scrisul nu a fost pentru Vlasiu un hobby cum am zice azi. Scrie fără obsesia stilului, dintr-o necesitate irepresibilă, scrie ca să înțeleagă lumea în care trăiește și pe sine. Statutul artei și artistului i se par greu de descifrat. La ce e bună arta și cum se face ea sunt întrebări pe care și le-a tot pus. I se părea că scrisul limpezește dilemele. Dar are și convingerea că experiența vieții lui are o valoare care merită să fie împărtășită.

Mitul boemei impusese câteva idei privind superioritatea talentului și vocației asupra instrucției și profesionalismului. Poeții blestemați Baudelaire, Rimbaud, Verlaine erau foarte citați. Bacovia era un poet din care Vlasiu recita în momentele de deznădejde. În artă Van Gogh, Cezanne, Gauguin acreditaseră tipologia postromantică a diletantului inspirat, pentru care sinceritatea e mai presus decât convențiile sociale și estetice. Mediul artistic și intelectual clujan nu trăia în afara acestor idei care modelau deja de aproape un secol arta europeană. Iar Vlasiu nu le-a ignorat nici el.

Care este legătura între ficțiune și autobiografie în proza lui Ion Vlasiu?

D-na Ioana Vlasiu: Raportul ficțiune/autobiografie l-a preocupat și pe Vlasiu, nu numai pe criticii săi. Scrie la un moment dat că totul este ficțiune, totul „alunecă din trăit în închipuit”. Dar se întâmplă și invers, „închipuitul”, este foarte puternic și modelează sau legitimează realul. Boema reală, dură, pe care Vlasiu a trăit-o, avea modele celebre pe care el și prietenii săi le cunoșteau și în care probabil se recunoșteau și se proiectau. În timpul studenției, la opera clujană vedeau Boema, moment pe care Vlasiu nu uită să-l consemneze în Am plecat din sat. Knut Hamsun, Jack London, Zola erau autori nu numai citați, dar emblematici pentru toată generația. Romanul autobiografic Foamea al lui Knut Hamsun, premiat Nobel, este tradus în românește în 1925. Coperta lui, acut expresionistă, desenată de Tonitza, apare într-o natură moartă de Ștefan Gomboșiu, colegul și prietenul de boemă al lui Vlasiu, din anii 1927- 1928. Capul cadaveric cu obraji scobiți și cearcăne negre, peste care se așterne cu majuscule stridente titlul romanului, Foamea, stă lângă o pereche de ghete scâlciate, trimitere ostentativă la cunoscutul tablou al lui Van Gogh. O confesiune mai clară despre condiția unei generații nici că se putea. Și nu e o surpriză că tot cartea lui Hamsun, în versiune engleză, Hunger, i-o dăruiește „trăiristul” Mircea Eliade, aflat în India în 1930, lui Maitreyi.

Autobiograficul își găsește un sprijin în ficțiune. Prietenul de tinerețe boemă al lui Ion Vlasiu, Miron Radu Paraschivescu, o recunoaște în Jurnalul unui cobai, atunci când își propune să-și corijeze reacțiile, pentru că, spune el, e „boem” (ghilimelele îi aparțin) și „nu trebuie să se lase viciat de socoteli meschine”.

Ați surprins anumite întâmplări sau scene reale transpuse în operele în proză?

D-na Ioana Vlasiu: N-aș putea spune, dar se poate face o comparație care ar răspunde oarecum întrebării dumneavoastră. Și anume între fragmentul din Poveste cu năluci, din 1941, în care apare ca personaj sculptorul Barbu, nume sub care se ascunde, foarte transparent de altfel, Brâncuși și relatarea mai conformă cu realitatea din jurnalul parizian în care Vlasiu relatează vizita pe care i-a făcut-o lui Brâncuși în 1938 la Paris. În roman sculptorul Barbu, un mare artist, cu aură legendară, este prieten și confident al povestitorului în căutare de certitudini, nu doar interlocutorul unei singure întâlniri de patru ore cum reiese din jurnal. Fără să aibă dimensiunile unor romane ca Sfântul din Montparnasse de Peter Neagoe sau Interviu de Ilarie Voronca, în care Brâncuși, cu sau fără numele lui real, este personaj principal, evocarea lui

Vlasiu din Poveste cu nălucise alături reprezentărilor literare care au mitizat încă din anii 40 figura sculptorului. În Jurnal exaltarea lasă mai mult loc spiritului de observație și unei anume obiectivități, dincolo de caracterul subiectiv al oricărui jurnal.

Care credeți că au fost punctele forte ale lui Ion Vlasiu, ca scriitor?

D-na Ioana Vlasiu: Există și unele posibile slăbiciuni ale operei, pe care le-ați putut sesiza?

Criticii literari au spus-o mai bine decât aș putea să o fac eu. Mi se pare că opera lui literară ar trebui văzută împreună cu sculptura și pictura lui și nu despărțite cum se întâmplă din cauza specializărilor în care suntem fiecare închiși. Este ceea ce a încercat la urma urmei să facă el însuși atunci când și-a ilustrat scrierile cu reproduceri după propriile lui sculpturi sau cu grafică gândită anume pentru volum. Etimologic vorbind, a ilustra înseamnă a ilumina un text, a-i aduce un plus de sens. În acest caz ilustrația nu este pur ornamentală, ci funcționează compensatoriu.

Credeți că poezia maestrului Ion Vlasiu poartă amprenta sentimentelor, a emoțiilor sau există și un anumit efort constructiv care se află la temelia creației lirice?

D-na Ioana Vlasiu Cele două nu pot fi despărțite, când lipsește emoția, efortul constructiv e sterp, când sentimentele se revarsă dezordonat își pierd din acuitate. În cele mai bune scrieri ale lui cred că a găsit un echilibru, dozajul just.

Care este emoția ce vă marchează, vă domină atunci când (re)citiți opera literară a tatălui Dvs.

D-na Ioana Vlasiu: Prima oară, în adolescență, când am citit Am plecat din sat am plâns. Recitesc și acum scrierile tatălui meu cu emoție și nostalgie, îmi place să recunosc întâmplările pe care le debita cu har de mare povestitor. Dar le privesc și dintr-o altă perspectivă, mai ales cea a istoricului de artă. Criticii au definit Drum spre oameni ca un Bildungsroman, o carte a formării, a devenirii artistice, gen literar consacrat prin alte părți ale lumii, la noi mai puțin frecvent, al cărui prototip faimos, cred, este Poezie și adevăr a lui Goethe. Nici jurnale de pictori sau sculptori nu sunt prea multe în ambianța noastră culturală.

Ca istoric de artă mă interesează mai ales teme, mărturii pe lângă care în mod curios la lecturi mai vechi, am trecut fără să le observ. La un moment dat am scris despre sculptorul Antoine Bourdelle, despre elevii și receptarea lui în România. Și nu mi-am amintit că și Vlasiu, în Poveste cu năluci, nu trece deloc indiferent pe lângă sculpturile lui Bourdelle. Deși Poveste cu năluci e un roman liric, povestea de dragoste cu Marina, viitoarea lui soție și mama mea, pe care o cunoaște la Paris, cartea conține și impresii și reflecții interesante, mai ales ca venind din partea unui sculptor, despre sculptura franceză a timpului, așa cum putea fi văzută la Musée du Luxembourg, pe atunci muzeu de artă contemporană. Rodin, Bourdelle mai ales, Charles Despiau, Joseph Bernard sunt artiștii pe care Vlasiu îi evocă, artiști recunoscuți oficial la vremea aceea, în comparație cu Brâncuși/sculptorul Barbu care va deveni artist de muzeu abia după al doilea război mondial, odată cu canonizarea modernității. Pornind de la Drum spre oameni am făcut acum doi ani o comunicare despre colecții de artă și colecționari din Cluj în perioada interbelică, subiect care a interesat până acum mai mult istoriografia de artă maghiară. Am făcut cercetări în direcția asta și am avut surpriza să descopăr că la Cluj, oraș în care colecționismul a apărut târziu față de restul Europei, exista totuși un public de tineri intelectuali care prețuia arta tânără. Erau anii de după încheierea Primului Război Mondial, o perioadă de reconstrucție, când apar instituții noi printre care și Școala de belle-arte din Cluj, deschisă în 1926, de natură să stimuleze interesul pentru artă.

Am găsit în scrierile tatălui meu informații despre Victor Papilian, marele anatomist, dar și scriitor, întemeietor de cenaclu literar și colecționar al unor artiști tineri cărora le-a netezit drumul spre consacrare, despre psihologul profesor Nicolae Mărgineanu sau despre o altă figură interesantă a timpului, psihiatrul Miklos Elekes.

Sunt multe întrebări pe care nu am știut să i le pun tatălui meu atunci când ar mai fi putut să-mi răspundă.

Care este cartea pe care o iubiți și o apreciați cel mai mult din opera lui Ion Vlasiu?

D-na Ioana Vlasiu: Greu de spus, le iubesc pe toate. „Vlăsiile”, poeziile, apărute postum, au fost o surpriză și pentru mine. Le știam oarecum, dar destul de vag. Meritul publicării lor revine prietenilor lui, poeții Ion Brad și Ion Horea, care au crezut în el ca poet și s-au străduit ca acest volum să apară la Editura Ardealul din Târgu-Mureș, în 2004, cu sprijinul directorului ei Eugeniu Nistor.

Dacă ați avea șansa să vă întâlniți cu vreun personaj literar dintr-o carte a tatălui Dvs., care ar fi acesta? De ce?

D-na Ioana Vlasiu: Mă fascinează mediul artistic și intelectual din Clujul interbelic așa cum apare în cărțile lui. Pe unii dintre prietenii de atunci ai lui Vlasiu i-am cunoscut mai târziu – pe pictorii Eugen Gâscă și Nicolae Brana, care încep să își găsească locul pe care îl merită în istoria artei românești, pe Eduard Pamfil, devenit un foarte cunoscut psihiatru la Timișoara, poet, chitarist de muzică clasică, mentor al tinerei generații și pe soția lui Liliana, anglistă cu inteligență vie, caustică, pe Eduard (Puiu) Mezincescu, medic, devenit om politic și diplomat în timpul comunismului, pe Olga Caba, personaj excentric și scriitoare de talent. Aș fi vrut să-i cunosc așa cum erau în tinerețe și cum mi i-am imaginat citind despre ei în cărțile tatălui meu, dezabuzați dar și exaltați, cultivându-și spiritul cu fervoare, cu o credință neîntemeiată pe nimic în vremuri mai bune. Erau parte a generației postbelice, „buimăcită între dreapta și stânga”, cum o descria într-un articol din 1933 cunoscutul medic clujan Iuliu Hațieganu. Apoi îmi sunt foarte dragi bunicii mei pe care nu i-am cunoscut, Ioan, dispărut în Galiția în Primul Război Mondial și Maria, răpusă tot atunci, dar și străbunicii mei, Moșu și Buna, despre care nu aș fi știut cu siguranță nimic dacă Vlasiu nu i-ar fi fixat în portrete literare foarte vii.

Cum simțiți că sunt receptate, de către critica literară sau de către publicul cititor cărțile tatălui Dvs. în zilele noastre?

D-na Ioana Vlasiu: Ca simplu cititor ai nevoie să te regăsești, fie și tangențial, în personajele și conflictele unei cărți. Poate că întâmplările „Boeme și vesele și triste” prin care a trecut Vlasiu nu mai sunt actuale. Copiii de țărani de azi, mulți dintre ei, au calculatoare și telefoane mobile, nu mai trebuie să ducă oile la păscut, artiștii sunt și ei altfel. Ultimul roman Nebunul din turn, o frescă în cheie parodică a anilor 50, la care tatăl meu a lucrat foarte mult, nu a putut fi publicat înainte de 1989. Publicat postum, a avut un tiraj confidențial, nu l-am văzut în nici o librărie. Am regretat că am răspuns solicitării Editurii Dacia XXI și că i-am dat manuscrisul spre publicare. Jurnalul, din care mai există caiete inedite, cred că își păstrează interesul nu numai pentru că este singurul proiect de jurnal continuu al unui artist român (cel puțin din generația lui) așa cum s-a remarcat, dar și prin spontaneitatea reflecțiilor pe cele mai diferite teme de artă și viață, unele mereu actuale.

SĂ ȘTII ESTE DREPTUL TĂU!

Care este ce mai semnificativă lecție de viață și de creație pe care ați învățat-o de la tatăl Dvs., de la scriitorul și artistul Ion Vlasiu?

D-na Ioana Vlasiu: Mi-a dat curaj să trăiesc.

Emoțiile care m-au copleșit la finalul acestei întrevederi, cu **OMUL DE ARTĂ, IOANA VLASIU** *au sădit în ființa mea: ÎNCREDERE, SENSIBILITATE, BUNĂTATE, LUMINĂ, SPERANȚĂ, MODESTIE, IUBIRE DE ARTĂ, SEMENI ȘI FRUMOS.*

Recunoștință și prețuire infinită!
Prof. dr. Delia-Maria Roșca-Răuță

Managementul resurselor umane în instituțiile publice

Managementul resurselor umane (MRU) este un pilon central al oricărei organizații moderne, având un impact semnificativ asupra creșterii competitivității atât la nivel de firmă, cât și la nivelul economiei naționale. Acest domeniu contribuie decisiv la progresul economic și social, fiind elementul care asigură alinierea intereselor individuale ale angajaților cu obiectivele generale ale organizației și ale societății. În același timp, MRU promovează un echilibru esențial între prioritățile economice și responsabilitățile sociale, generând o colaborare armonioasă între factorii interni și externi care influențează o organizație.

Am ales această temă pentru lucrarea mea de atestat datorită pasiunii mele pentru acest domeniu și a pregătirii teoretice și practice dobândite pe parcursul celor patru ani de studii la Colegiul Economic „Transilvania” din Târgu Mureș, în cadrul profilului „Tehnician în activități de comerț”. Consider că resursa umană este fundamentul pe care se construiește succesul oricărei organizații. Într-o societate modernă, caracterizată prin dinamism și interconectare, organizațiile apar, se dezvoltă și dispar într-un ritm accelerat. În acest context, oamenii reprezintă nu doar o resursă comună, ci și un motor vital pentru dezvoltarea și performanța oricărei organizații. Ei sunt singura resursă capabilă să creeze și să reproducă toate celelalte resurse disponibile, iar aportul lor activ este indispensabil pentru creșterea eficienței și eficacității organizaționale.

Selecția personalului reprezintă una dintre cele mai complexe și importante activități din cadrul managementului resurselor umane. Aceasta presupune o responsabilitate majoră pentru managerii de toate nivelurile, deoarece alegerea unor candidați necorespunzători poate avea consecințe negative asupra productivității și poate genera costuri financiare ridicate. Din acest motiv, organizațiile acordă o atenție deosebită procesului de selecție, având ca scop identificarea celor mai potrivite persoane pentru ocuparea posturilor disponibile. Acest proces implică o analiză detaliată a cerințelor specifice fiecărui post și o evaluare obiectivă a calificărilor, competențelor, potențialului fizic și psihologic al candidaților. Alegerea corectă a personalului nu doar că sprijină atingerea obiectivelor organizaționale, ci contribuie și la crearea unui mediu de lucru armonios, în care angajații își pot valorifica la maximum potențialul.

ELEVA COSTEA ANA LARISA DIANA - XII E

Zece motive de nota zece pentru a citi!

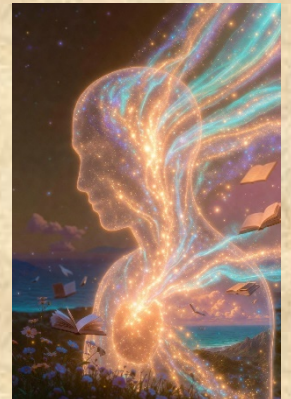

1

Devenim mai deștepti.
Când aflăm informații noi din diverse domenii.
Astfel se intensifică relațiile dintre neuroni,
celulele nervoase și devenim mai inteligenți.
Inteligența este capacitatea uluitoare a omului de relaționa.

2

Devenim mai fericiți!
Avem acces la lumi posibile extraordinare. Călătorim în interiorul
omului, dar și în afară. Ne putem imagina lumi inventate de alte
minți, putem ajunge în locuri în care nu am fost niciodată.
Fericirea stă în lucruri simple!

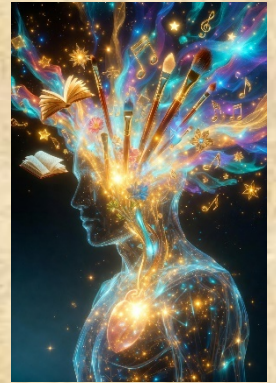
3

Devenim mai informați!
Orizontul nostru devine foarte larg.
Suntem mai greu de manipulat,
adică de antrenat la acțiuni al căror scop
este străin de propriile noastre interese.
Ne păstrăm astfel independența
și acționăm conform propriei voințe.

4

**Devenim mai imaginativi!
Viața noastră se îmbogățește nelimitat!
O imaginație vie ne face creatori!
Creatori de cuvinte, de lucruri,
de sentimente, de viață adevărată!**

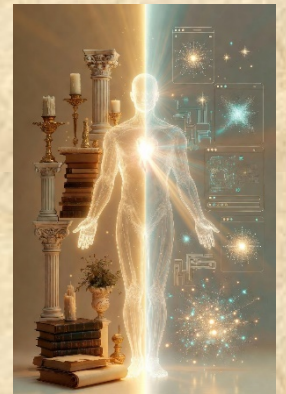

**Devenim mai buni!
Aflăm despre destinele altor oameni, învățăm să devenim
empatici, respectuoși, atenți cu cei din jur.
Citind nu e greu să învățăm să fim oameni de treabă!**

5

6

**Devenim mai deschiși la nou!
Receptivi și atenți vom ști să discernem între noul-bun și
noul-dăunător.
Păstrând ce e valoros din trecut și preluând ce ni se potrivește din
modernitate, ajungem la un echilibru!**

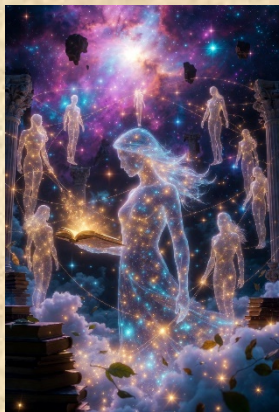
**Devenim vorbitori mai experimentați!
Primele cuvinte le învățăm de la cei dragi, dar....
ne nuanțăm gândul și exprimarea prin lectură!**

7

8

Devenim mai tăcuți!
Toată lumea ne învață să vorbim, dar nimeni nu ne spune cât de important este să știi să taci!
Să ascuți ființele dragi, frunzele, cărăbușii, norii care se preling pe cer și ... tăcerea din tine!

9

Devenim mai uniți unii cu alții!
Aflăm că suntem la fel, chiar dacă suntem diferiți!
Suntem legați unii de alții prin interese, sentimente și responsabilități comune!

10

Devenim prieteni prieteni cu noi înșine!
Andrei Pleșu spunea că:
„A avea o relație bună cu ceilalți presupune, mai întâi, să ai un dialog bun cu tine însuși!”

Cărțile ne oferă răgazul de a fi singuri cu noi înșine, pentru a ne cunoaște mai bine.

Atenție copii!

Cartea nu mănâncă!
Cartea nu mușcă!
Cititul nu dăunează deloc sănătății!

Citiți!

Pe iarbă, într-o grădină, lângă o sobă sau întinși pe pat, în miros de gutui și mere coapte, când afară ninge molcom sau e nădușală...

Suntem liberi respectând legile!

Omul este liber. Știind asta, avem tendința de a face ceea ce vrem. Dar, este posibil ca și persoana cu care interacționăm să aibă aceeași tendință și... nu ar fi corect să ne rănim reciproc. S-ar ajunge la conflict, apoi la agresiuni și cineva ar avea de suferit. Or, pentru ca fiecare dintre noi să fie protejat, intervine legea.

Legea spune fiecărei persoane ce îi este permis și ce îi este interzis, pentru a avea o viață liniștită, așa cum fiecare și-o dorește. Așadar, ești liber atâta timp cât respecti libertatea celuiilalt.

Libertatea ta se întinde până acolo unde întâlnește libertatea celuiilalt!

A fi liber înseamnă să acționezi potrivit regulilor, să faci ceea ce trebuie nu ceea ce dorești!

Respectarea legii înseamnă siguranță atât pentru noi, cât și pentru ceilalți.

Nerespectarea legii înseamnă pierderea libertății!

Lege descrie libertatea, nu o limitează!

Exersarea libertății presupune ocrotirea semenilor, înseamnă respectul acordat fiecărei persoane cu care venim în contact, prețuirea acestora și a bunurilor ce îi aparțin.

SĂ ȘTII ESTE DREPTUL TĂU!

Omul are suflet, el simte!

Dacă acceptăm acest aspect vom accepta că nu putem fi stăpâni peste destinul celorlalți.

Legea este cea care ne stăpânește pe toți!

Astfel, vorbim de: *rule of law* și nu de: *rule of men*.

Nimic nu îți dă dreptul să te consideri stăpânul celuilalt!

Numai lucrurile se pot apropria, oamenii se pot numai... apropia!

ELEVII: Iuga Bogdan și Oltean Fabian
CLASA a- X- a C

Etica digitalizării

Etica este ramura filosofiei care studiază valorile, principiile și normele morale care ghidează comportamentul uman. Ea analizează ce este bine și rău, drept sau nedrept, și oferă criterii pentru luarea deciziilor morale în viața personală și socială.

Etica digitalizării este domeniul care analizează implicațiile morale și sociale ale utilizării tehnologiilor digitale – precum inteligența artificială, internetul, rețelele sociale, colectarea datelor, automatizarea sau algoritmi.

Companiile folosesc tehnologii digitale pentru a-și automatiza serviciile, pentru a analiza date și pentru a lua decizii mai rapide, în timp ce instituțiile publice se modernizează pentru a oferi servicii mai eficiente cetățenilor. Sitografia relevă faptul că accesul extins la tehnologie poate contribui la creșterea nivelului de educație, la dezvoltarea economică și la reducerea unor bariere sociale.

Cu toate acestea, dezvoltarea accelerată a digitalizării ridică semne de întrebare privind modul corect de utilizare a informațiilor și tehnologiilor moderne. Una dintre principalele teme etice este protecția datelor personale. Pe măsură ce utilizatorii oferă din ce în ce mai multe informații on-line prin rețelele sociale, cumpărături digitale sau aplicații, apare riscul ca aceste date să fie folosite în mod abuziv.

Un alt aspect etic major este responsabilitatea informațională. Mediul digital facilitează răspândirea rapidă a informației, însă nu întotdeauna a celei corecte. Sitografia despre digitalizarea în epoca modernă menționează faptul că fenomenul „fakenews” este unul dintre cele mai mari riscuri, influențând opinii, comportamente și chiar procese politice. Utilizatorii trebuie să învețe, să analizeze sursele și să evite distribuirea conținutului fals.

Totodată, digitalizarea influențează piața muncii. Automatizarea și inteligența artificială înlocuiesc activități umane, ducând la pierderea unor locuri de muncă și la nevoia de recalificare profesională. Din punct de vedere etic, atât instituțiile, cât și guvernele trebuie să protejeze lucrătorii și să investească în educație pentru a facilita adaptarea la noile cerințe.

Un subiect tot mai prezent este impactul tehnologiei asupra relațiilor dintre oameni. Comunicarea on-line, deși rapidă și accesibilă, poate crea dependență. Rețelele sociale pot influența imaginea de sine, pot genera presiuni și pot afecta sănătatea mentală. Etica digitalizării presupune, astfel, utilizarea echilibrată și conștientă a tehnologiei, în care aceasta devine un sprijin, nu o barieră.

Digitalizarea în educație reprezintă un proces esențial prin care tehnologia este integrată în activitățile de predare, învățare și evaluare, transformând modul în care elevii și profesorii interacționează cu informația. Utilizarea platformelor online, a resurselor digitale și a instrumentelor interactive permite accesul mai rapid la cunoștințe, adaptarea conținutului la nevoile individuale ale fiecărui elev și dezvoltarea competențelor digitale necesare în societatea modernă. De asemenea, digitalizarea contribuie la creșterea eficienței procesului educațional, oferind posibilitatea învățării la distanță, colaborării în timp real și evaluării automate. Cu toate

SĂ ȘTII ESTE DREPTUL TĂU!

acestea, succesul digitalizării depinde de formarea adecvată a cadrelor didactice, de accesul echitabil la tehnologie și de asigurarea unei infrastructuri digitale solide.

În concluzie, digitalizarea este un motor al progresului, oferind oportunități vaste de dezvoltare personală și profesională. Totuși sitografia aferentă digitalizării în epoca modernă evidențiază nevoia de a aborda cu responsabilitate și maturitate provocările etice generate de acest proces.

Eleva: Fraico Sara,

clasa a XII-a A

„Când știi cât valorezi, nu te opri până nu obții ce ți se cuvine”

Citatul „Când știi cât valorezi, nu te opri până nu obții ce ți se cuvine” subliniază importanța cunoașterii propriei valori și a perseverenței. În administrarea firmei, etica înseamnă să îți folosești abilitățile în mod corect pentru a progresa fără a compromite principii morale. Când înțelegi ce poți oferi, ai curajul să îți ceri drepturile, să negociezi corect și să cauți oportunități potrivite. Totuși succesul trebuie obținut prin muncă, respect și integritate, deoarece doar astfel recunoașterea va fi durabilă și meritată.

Elevul: Cofîrlici Daian, Clasa a XII-a A

Verbe, verbe, verbe...

Mihai Eminescu spunea:

Sunt ceea ce sunt.

Și dacă ceea ce sunt nu e de ajuns pentru cineva, atunci, acel cineva nu e de ajuns pentru mine.

1. Stimate doamnă profesoară, de ce a apărut această revistă?

Dna Prof. Am fondat această revistă, denumită SĂ ȘTII! ESTE DREPTUL TĂU! din toată inima, cu pasiune și multă dragoste pentru sufletele dumneavoastră.

Apariția acestei reviste școlare este un prilej de bucurie atât pentru cadrele didactice, elevi, cât și pentru colaboratorii mei, din domeniul juridic mureșean dornici de a-și așterne gândurile, ideile, emoțiile și visurile în paginile acesteia. Visurile elevilor școlii noastre au prins aripi, iar eu îi voi încuraja, MEREU, revista propunându-și să stimuleze și să valorifice potențialul juridic-administrativ-economic al acestora și nu numai.

Odată, cu creșterea complexității vieții social-economice, cerințele viitoare ale activității educaționale devin din ce în ce mai puțin previzibile. Evoluția societății face ca școala să fie pusă în permanență în fața unor noi provocări. Aplicarea de noi metode de predare și învățare reprezintă o provocare pentru dezvoltarea educațională a indivizilor.

În societatea de astăzi, educația școlară tinde spre formarea unei personalități armonioase, creatoare, deci spre valorificarea, stimularea, dezvoltarea inteligenței și a potențialului creator de care depinde tot mai mult dezvoltarea unei națiuni.

2. Cum vi s-a părut să coordonați și să susțineți cele opt numere apărute până în prezent? Dar ce ne puteți spune despre provocările întâlnite?

Dna prof. Identificarea și precizarea rolului comunicării scrise specializate, în formarea tinerilor în societate din perspectivă juridică/administrativă/economică, prin utilizarea de strategii didactice în vederea optimizării performanței școlare.

Utilizarea strategiilor didactice interactive pentru optimizarea performanței școlare la modulele tehnice, din perspectiva noțiunilor de administrație, drept, antreprenariat, conduc la grupul experimental în mod constant;

Da, cu siguranță a fost o ADEVĂRATĂ PROVOCARE, și o lecție pe care mi-au oferit-o elevi, foști **elevi ai școlii noastre, care au scris articole în cele opt numere**. Răspunsul ar trebui să îl ofere elevii care au publicat articole în această revistă. Încerc să motivez elevii, deși nu reușesc să ajung la inima fiecăruia, deși idealul meu este să ajung la fiecare. Vreau să cred că orientarea unora spre științele juridice, administrative, economice îmbinate cu un „strop” de **ARTĂ** e generată cu prioritate și de impactul meu și de fondul lor sufletesc. Trebuie să ai o anumită afinitate pentru disciplinele de învățământ respective, să știi cum să le transmiți,

cum să le îmbini interdisciplinar. Contează și capacitatea mea de a observa talentul, de a-l observa pe cel care poate, care își dorește, toate acestea descoperindu-le în timp. **ARTA** de a scrie are nevoie de o sensibilitate aparte, o nuanță pe care poate o ai acolo în tine. Rolul meu este să îi observ pe cei care doresc. Însă marele meu avantaj este de a fii cadru didactic la un colegiu care are **VALOARE** și **PRESTIGIU** în ceea ce privește școala mureșeană, elevii vin cu un fond aparte, alături de care e mai simplu de construit, însă **DA**, depinde foarte mult de noi, dascălii.

Astfel, acest proiect educațional este o formă prin care evoluăm și prin care elevii devin OAMENI ADEVĂRAȚI, oameni care își formează o viziune, care rămâne cea mai mare putere pe care o putem avea asupra vieții noastre, cât și asupra celorlalți.

3. În opinia dumneavoastră care sunt beneficiile pe care această revistă le poate oferi elevilor în urma lecturării acesteia?

Dna Prof. Cadrul educațional reprezintă factorul de natură spirituală, ideologică, religioasă care influențează într-un mod specific conștiința juridică a subiecților de drept, iar în condițiile în care normele juridice exprimă năzuințele populației ele devin elemente de cultură. Subiecții de drept prin intermediul conștiinței juridice apreciază (evaluează) normele de drept din punct de vedere al moralității.

Așadar, sunt numeroase beneficii în acest sens, astfel : însușirea și familiarizarea cu noțiunile specifice disciplinelor de specialitate, dezvoltarea abilităților de identificare și „departajare” a normelor dreptului administrativ de alte ramuri ale dreptului public dezvoltarea abilităților de sintetizare a punctelor comune din teoria serviciilor publice ca fundament în definirea administrației publice; privirea critică asupra teoriei și practicii românești anterioară și posteroară anului 1990 în recunoașterea dreptului administrativ ca obiect de studiu distinct; organizarea administrativă a țării etc.

4. Ce v-a influențat să urmați o carieră în acest domeniu?

Dna prof. Oh daaa... pertinentă întrebare, un parcurs al carierei mele, lung și anevoios , așa cum zice proverbul latin care m-a călăuzit în parcursul meu profesional, *PER ASPERA AD ASTRA....(PE CĂI ANEVOIOASE CĂTRE STELE)*. Trebuie să mă întorc în timp, uneori nu-mi vine să cred că au trecut 25 de ani de când lucrez. Fiind absolventă a Liceului Pedagogic, imediat după absolvire am *pătruns timid* în mediul școlar, de data aceasta în calitate de profesor suplinitor, am predat limba engleză, timp de 2 ani la Gimnaziul „George Coșbuc” din Târgu Mureș. A fost o experiență de neuitat. Apoi am renunțat la învățământ, fiind studentă la Facultatea de Drept, iar după absolvirea celor 4 ani, am devenit consilier juridic la o societate pe acțiuni, însă în cei 6 ani tot nu m-am regăsit, gândul îmi era la *ȘCOALA MEA, LA ELEVII MEI...* După toată această experiență pe care am avut-o în domeniul juridic, mi s-a deschis *calea, din nou*, către domeniul învățământului, de data aceasta era vorba despre Colegiul Economic „Transilvania” Tîrgu Mureș și astăzi, o spun cu mândrie și bucurie, sunt profesor titular la catedra de **ECONOMIC, ADMINISTRATIV, COMERȚ, SERVICII/DREPT** .

MAMA mea m-a susținut necondiționat în carieră și în viața personală. *Mama* a fost modelul meu, a fost o femeie **LUPTĂTOARE, PUTERNICĂ, IUBITOARE** și cu un **SUFLET NOBIL**.

MAMA. îți mulțumesc pentru ceea ce sunt astăzi, pentru privilegiul de a-mi deveni profesia, PASIUNE.

În opinia mea, a fi DASCĂL este o VOCAȚIE, devine vocație , chemare, în momentul în care ești dedicat complet. În timpul liber, gândul continuă să caute soluții, încearcă să găsească metoda cea mai bună de predare a lecției, de captare a atenției elevilor, de a-i duce în taina științelor predate, un profesor este într-o continuă perfecționare, de căutare a binelui pentru elevii săi. ***Nu am obosit niciodată să îmi exercit profesia, o iubesc prea mult!***

5. Ce sfat le-ați da studenților care urmează Facultatea de Drept?

Dna prof. Un sfat ar fi să nu fie ignoranți. Să fie tot timpul atenți la ce se întâmplă în jurul lor. Înainte de a fi juriști, ei trebuie să fie niște oameni deosebiți. În domeniul juridic, indiferent de meseriile pe care le vor desfășura, vor lucra în primul rând cu oameni. Iar când lucrezi cu oamenii, este nevoie să fii deschis către oameni; pentru că acesta este principalul lucru, punctul de pornire pentru această activitate. Prin urmare, le recomand să fie în primul rând oameni, să analizeze lucrurile cu sufletul, cu inima, cu mintea – și după aceea, beneficiind de cunoștințele pe care le-au dobândit în facultate, să aplice dispozițiile în relațiile umane pe care le au.

6. În viitor vor mai vedea și alte numere lumina tiparelor?

Desigur! Proiectul va continua, cu alți „actori”, cu alte teme.....

7. Le puteți adresa câteva cuvinte elevilor Colegiului Economic „Transilvania” ?

Da, vă invit să vă răspundeți la următoarele întrebări:

Care sunt valorile în care credeți?

Cât contează succesul pentru voi?

Și să reflectați la următorul citat: *Succesul înseamnă să obții ceea ce dorești. Fericirea e să-ți dorești ceea ce ai obținut!*

Vă mulțumesc, tuturor!

Interviu realizat de eleva SUCIU MARA, CLASA a XI-a B

Firma de exercițiu – primul meu contact real cu lumea antreprenoriatului

Au trecut aproape paisprezece ani de când am absolvit Colegiul Economic „Transilvania”, însă exista experiențe care rămân vii indiferent de timp. Una dintre ele este, fără îndoială, proiectul de firma de exercițiu – F.E. ORIZONTOUR SRL – un proiect desfășurat pe durata unui an școlar, care a avut un rol definitoriu atât în formarea mea profesională, cât și în dezvoltarea mea ca persoană.

Firma de exercițiu ORIZONTOUR SRL a fost concepută ca o agenție de turism, cu cod CAEN real și un obiect de activitate clar stabilit. În cadrul proiectului, nu ne-am limitat doar la servicii de intermediere turistică, ci am creat și o rețea proprie de hoteluri fictive, amplasate în diferite orașe ale lumii, pe care le promovam constant prin materiale de marketing, oferte și campanii dedicate. Totul era gândit astfel încât să reproducă, cât mai fidel, funcționarea unei firme reale.

Orele dedicate firmei de exercițiu nu semănau deloc cu orele clasice de curs. Aici făceam recrutări și angajări, alegând dintre colegii noștri persoanele potrivite pentru diverse departamente. Întocmeam documente contabile, închideam bilanțuri, realizam oferte promoționale, căutam clienți și încercam să ne atingem obiectivele exact ca într-o companie adevărată. Fiecare decizie avea consecințe, iar fiecare greșeala devenea o lecție extrem de valoroasă.

Pentru mine, această experiență a însemnat primul contact real cu responsabilitatea profesională. Am învățat ce înseamnă munca în echipă, comunicarea eficientă, asumarea unui rol și respectarea unor termene limită.

Totodată, am înțeles cât de important este să știi să relaționezi nu doar cu colegii, ci și cu profesorii, dar și cu persoane din afara mediului școlar.

Un moment definitoriu al proiectului a fost acela în care a trebuit să ieșim, pentru prima dată, din zona de confort a școlii. Pentru prezentarea finală a firmei, ne-am dorit un eveniment unic, memorabil, care să reflecte munca depusă pe parcursul întregului an. Acest lucru presupunea însă și o finanțare reală. Astfel, a fost nevoie să căutam sponsorizări din partea unor firme reale. Nu a fost deloc ușor să convingem oameni de afaceri să investească într-un proiect realizat de niște elevi de liceu, însă acest proces ne-a învățat ce înseamnă perseverența, creativitatea și puterea argumentelor bine construite.

În cadrul proiectului, am realizat inclusiv o macheta a hotelului nostru principal, un detaliu care a contribuit semnificativ la impactul vizual al prezentării finale. Mai mult decât atât, am filmat și un spot publicitar pentru firma ORIZONTOUR SRL, chiar la recepția unuia dintre cele mai impunătoare hoteluri din orașul nostru, Târgu Mureș – Hotel Plaza. Obținerea acestei permisiuni a fost o adevărată provocare și ne-a demonstrat, încă o dată, ca atunci când ai curaj și determinare, ușile pot fi deschise chiar și acolo unde pare imposibil.

Dincolo de muncă, a existat și multă bucurie. Am muncit mult împreună cu colegii, dar ne-am și distrat. Sprijinul constant și ghidarea oferite de cele trei profesoare extraordinare – **prof. dr. DELIA RĂUȚĂ-ROȘCA, prof. ELENA FLOREA și prof. ELENA PUIAC** – au fost esențiale pentru reușita proiectului. Ele ne-au încurajat să gândim liber, să fim curajoși și să tratăm firma de exercițiu cu seriozitatea unei afaceri reale.

Eforturile noastre au fost recunoscute la finalul anului școlar, când am prezentat firma în fața întregului corp profesoral al liceului. Evenimentul s-a încheiat într-un mod emoționant, cu un tort etajat realizat chiar de bunica mea, care și-a dorit mult să ne susțină și să fie parte din acest moment important. A fost un gest simbolic, dar plin de semnificație, care a adăugat o notă personală întregii experiențe.

La scurt timp după prezentarea din cadrul liceului, am participat cu firma ORIZONTOUR SRL la concursul de firme de exercițiu, faza națională, desfășurat la Brașov. Acolo, munca noastră a fost răsplătită la cel mai înalt nivel: am câștigat concursul la nivel național, concurând cu numeroase alte firme de exercițiu din întreaga țară. Această reușită a fost o confirmare clară a faptului că seriozitatea, implicarea și pasiunea pot face diferența, indiferent de vârstă.

Privind în urmă, pot spune cu sinceritate că firma de exercițiu a reprezentat una dintre cele mai valoroase experiențe din perioada liceului. M-a ajutat să îmi descopăr abilități pe care nu știam că le am, m-a învățat să gestionez provocări reale și mi-a oferit o bază solidă pentru parcursul meu profesional ulterior. F.E. ORIZONTOUR SRL nu a fost doar un proiect școlar, ci primul meu pas concret către lumea reală a afacerilor.

Absolventa Roxana Rus

Absolventă Colegiul Economic „Transilvania”, promoția 2012

Comunicare didactică - intervenție complexă cognitivă, afectivă, atitudinală în procesul de instruire, compensare, recuperare

Se spune că din *Cuvânt* ne-am zămislit și pentru *Cuvânt* ne ființăm ca *ființe de interval*, așa cum afirmă Petre Țuțea, *limitate de imuabilitatea propriei noastre zestre genetice*. *Cuvântul* sinonim al *înțelepciunii*, al *Creației*, este și parte primordială a procesului de comunicare, stimul vicariant fără de care comunicarea nu ar fi posibilă. Ne definim prin ceea ce comunicăm, ceea ce ni se comunică, respectiv ceea ce transmitem și ceea ce decodăm. În studiul său *Comunicarea, o abordare praxiologică*, conferențiar universitar doctor Gheorghe-Ilie Fârte, apreciază comunicarea ca fiind *interacțiune semiotică*, ceea ce presupune existența unor reguli și a unor semne (stimuli vicarianți). Pentru a fi un bun comunicator (fiecare cadru didactic ar trebui să problematizeze acest aspect pentru ca predarea, respectiv învățarea să se realizeze la un nivel cât mai profesionist) presupune, în primul rând, un bagaj de cunoștințe care se concretizează în planul paradigmatic într-un tezaur de lexeme, expresii, informații. Mesajul prinde contur prin activarea funcției poetice a limbajului, care presupune concentrarea atenției asupra limbajului în sine, respectiv o riguroasă selecție din plan paradigmatic și o ingenioasă combinare în plan sintagmatic.

Este un fapt bine cunoscut că procesul de învățământ se realizează prin și pentru comunicare, fiind, în ultimă instanță, un act de comunicare. Comunicarea, la rândul său, conține prin ea însăși potențial educativ: transmitere de cunoștințe, formarea gândirii și facilitarea operațiilor intelectuale, autoreglarea activității intelectuale, transmiterea codurilor caracteristice fiecărei științe etc., între comunicare și educație existând un raport de interdependență. Comunicarea, atât cea didactică cât și cea de la nivelul societății, rămâne o problemă deschisă pentru cercetare în privința posibilităților de realizare a unei comunicări integrale, o comunicare în care pierderea de informații să fie minimă, obținându-se o satisfacție pentru ambii interlocutori, și în care ceea ce se receptează să coincidă într-o măsură semnificativă cu input-ul de la capătul emiter. Se pot menționa unele contradicții posibile între educație și comunicare, cum ar fi impactul educativ al mass-media existente în societatea modernă, cât și a altor mijloace cu acțiune educativă, material bibliografic, prelegerea ținută de profesor, dar care se manifestă cu precădere într-o singură direcție, căpătând aspect de *caracter impus și receptare pasivă*. În plus, informația obținută prin aceste mijloace și în special, prin mass-media, poate acuza o lipsă de coerență, o anumită standardizare sau stereotipie, anulând particularitățile individuale și de grup și limitând aspectele formative ale individului.

Fiecare comunicator profesionist din poziția sa de emitent dorește ca mesajul pe care îl transmite receptorului să fie lipsit de redundanță, de clișee predefinite, ci să fie informativ, inovator, atractiv. De asemenea, nu trebuie să omitem faptul că, orice emitent se transformă și în receptor, primind la rândul său informații mai mult sau mai puțin interesante. Astfel fiecare persoană alternează cele două roluri emitent-receptor, ceea ce înseamnă că fiecare trebuie să fie atent la interlocutorul său, numai astfel se poate ajunge la un rezultat pozitiv, la interacțiunea semiotică ce se numește comunicare. Înainte de actul de comunicare propriu-zis, fiecare comunicator trebuie să urmeze un stadiu de pregătire mentală, în care viitorul emitent își

imaginează profilul interlocutorului său, atât pe plan cognitiv, volitiv, cât și din punct de vedere al atitudinilor. Pentru ca fiecare situație de comunicare, în acest caz, situație de comunicare didactică, să se finalizeze cu succes trebuie să existe o sincronizare, o compatibilitate între ceea ce gândim, ceea ce transmitem și, bineînțeles, răspunsul receptorului (în acest caz: elevii), care se constituie în retroacțiune (feedback-ul situației de comunicare).

Limbajul didactic are caracteristici proprii. Utilizează limbajul obișnuit, vocabularul, structurile gramaticale, modul uzual de expunere pentru că va recurge la noțiunile de transmis cu ajutorul acestora. În comunicarea didactică, prezentarea și exprimarea cunoștințelor îmbracă forme diferențiate, în funcție de auditoriul căruia îi sunt destinate, din aceste motive, putându-se afirma că limbajul didactic are un destinatar precis definit, variabil după nivelul, interesul, formele de utilizare viitoare a celor comunicate. Centrarea pe obiective a elevului, a profesorului și mediului de învățare prezintă învățarea învățării, altfel spus, comunicarea didactică este una evaluativă și autoevaluativă atât pentru profesor cât și pentru elev. Consacrată fiind *învățării de a învăța*, acțiunea didactică urmărește capacitatea de a pune în relație informații anterioare cu cele noi; evaluarea în raport cu noile achiziții; mobilizarea unitară a cunoștințelor spre crearea nevoii de cercetare și a altora; încorporarea reprezentărilor între cele oferite de viața socială, științifică și culturală. Determinantă rămâne caracteristica formativă a comunicării didactice, profesorul exercitându-și influența simultan asupra conținuturilor și a elevului. În acest context se evidențiază raportul dintre cele trei forme de limbaj: verbal, para verbal și nonverbal, utilizate de profesori în corelație cu obiectivele didactice și cu partenerii elevi. Stilul profesorului definește predominanța verbal-nonverbal prin atitudinile personale care demonstrează ceea ce crede, dar și ceea ce așteaptă de la elevi, ceea ce respinge și ceea ce acceptă în dialogul educațional.

Nonverbalul și para verbalul exprimă atitudini și formează comportamente, sugerează reacții în funcție de situațiile de comunicare, de interlocutori, de posibilitățile și experiențele acestora. Unii profesori consideră că prin abuz verbal țin sub control clasa. Un mesaj este mai credibil și suportă o înțelegere mai profundă atunci când, în transmiterea lui suportul verbal și nonverbal se îmbină eficient. Aria nonverbalului adaugă opțiuni pe zi ce trece. Unii autori extind această arie la toate lucrurile care ne reprezintă. Câte poți spune despre un om numai privind-l din perspectiva modului în care își alege îmbrăcămintea pe care o consideră potrivită cu statutul său sau aranjarea mobilierului în așa fel încât să încurajeze interacțiunea de grup. În toate situațiile educaționale, datorită statusului profesorului, autoritate, competență, prestigiu, capacitatea de influență este net superioară elevilor și studenților și este normal să fie așa. În asemenea relații de influențare a elevilor sau studenților prin comunicare, cadrul didactic poate să exercite comportamente de rol constructive - cu efecte pozitive - sau distructive - cu impact negativ - și neutru, fără impact real asupra receptorului.

Prin intermediul comunicării didactice, profesorii și elevii sau studenții pot să se conformeze normelor școlare sau pot să-și păstreze independența; pot să cedeze presiunilor sociale, cerințelor educative, să le accepte și să se supună acestora. Fiind un proces atât de complex, comunicarea didactică cunoaște mai multe abordări și mai multe definiții. În literatura de specialitate nu există un consens asupra conceptului de comunicare didactică, astfel că se mai utilizează și cel de comunicare educațională sau pedagogică, care mijlocesc fenomenul educațional în ansamblul său, indiferent de conținuturile, nivelurile, formele sau partenerii

implicați. Față de acestea, comunicarea didactică apare ca formă particulară obligatorie în vehicularea unor conținuturi determinate specifice unui act de învățare sistematică asistată.

Pe parcursul anilor de formare profesională, am fost interesate întotdeauna să ne dezvoltăm aria de cunoștințe, să căpătăm cât mai multă încredere în propria persoană pentru ca interlocutorul nostru să recepteze mesajul cât mai bine. Competențele de comunicare verbală se dobândesc prin lectură de calitate și prin studiu neîntrerupt, iar acestea trebuie să fie armonizate cu partea de nonverbal. Spre exemplu, ca educatoare este foarte important să îți cunoști foarte bine copiii din grupă, să știi cum să le zâmbești, să știi cum să îi transformi în prieteni. Primele zile la grădiniță pentru un copil au un anumit grad de dificultate dacă avem în vedere că pentru prima oară el trebuie să stea câteva ore cu o altă persoană care nu este nici mama, nici tata sau unul dintre bunici. Educatoarea trebuie să fie înzestrată cu răbdare și autocontrol deoarece copiii sesizează foarte ușor în siguranța cadrului didactic. De asemenea, din perspectiva conținutului și relaționării mesajului, opinăm că am încercat în fiecare situație de comunicare ca aspectul structural al mesajului să nu fie nucleul informației transmise, ci acesta să fie în unison cu interacțiunea cu interlocutorul. Dacă fiecare dintre interlocutori și-ar focaliza atenția pe un singur aspect (fie conținutul, fie relaționarea), atunci situația de comunicare s-ar complăce în desuetitudine, ar fi ca o scenă din teatrul absurdului, în care vorbitorii ar transforma dialogul în două monologuri fără esență. Mai mult decât atât, comunicatorii, prin definiție, trebuie să se afle într-un proces de interacțiune, ei au această responsabilitate: de a interacționa cu interlocutorul sau interlocutorii săi. Vorbitorii care se află în interacțiune semiotică nu se comportă ca doi autiști, care nu percep mesajul celuilalt.

Un comunicator (și prin extensie cadrul didactic, ce se conturează pornind de la calitățile sale de bun comunicator) trebuie să reușească să descifreze intențiile de comunicare proprii, respectiv ale celorlalți. Această deslușire a intențiilor se poate realiza fie în etapa premergătoare actului de comunicare, fie în timpul conversației. În acest sens, trebuie să amintim faptul că un fundament al succesului comunicațional este egalitatea dintre partenerii de comunicare. Interlocutori trebuie să se adreseze unul altuia de pe aceeași treaptă, nu trebuie să existe discriminare între ei; orice antipatie, tendință de evaluare, de control al situației nu duce decât la instaurarea unui climat defensiv, ceea ce se va finaliza treptat în încetarea comunicării, respectiv în eșecul relaționării. Perceperea diferențiată a interlocutorilor, respectiv a elevilor sau încercarea de a încadra fiecare interlocutor într-un anumit tipar al perfecțiunii imaginat de noi (*complexul lui Pygmalion*), atitudinea de a judeca persoanele din jurul nostru după prima impresie sau după impresii auzite sunt doar obstacole ale comunicării. De asemenea, atribuirile excesive (interne sau externe) sau stereotipurile ne transformă doar în niște actori pe planul actului de comunicare. De exemplu, am avut uneori tendința să judec anumite persoane din perspectiva celorlalți fără să cunosc în prealabil interlocutorii mei.

În actul de comunicare didactică, comunicarea interpersonală eficientă presupune atât franchețe (ca marcă a autodezvăluirii și a menținerii stimei de sine), ascultare empatică, solidaritate și egalitate. Pentru ca actul de comunicare să se catalizeze, să se încadreze într-un tipar al coerenței și al conciziei, interlocutorii trebuie să îndeplinească și rolurile de ascultători. Ascultarea nu trebuie să ia forma unui exercițiu al egocentrismului sau al pasivității deoarece relaționarea între vorbitori trebuie să se coordoneze cu empatia dintre cei doi. Un punct forte al portretului personal de comunicator este ascultarea, sub forma ei empatică, prin care pot să mă identific cu interlocutorul meu, pot să văd situația și din perspectiva lui. Gestionarea

interacțiunii semiotice, respectiv echilibrul dintre emiterea mesajului, autodezvăluirea și ascultarea, congruența verbal-nonverbal și conștientizarea și reglarea imaginii produse, dar și stimularea interlocutorului sunt obiectivele primordiale ale desăvârșirii actului de comunicare.

Prin urmare, comunicarea, sub diferitele ei aspecte, verbală și nonverbală, este unul dintre elementele definitorii ale ființei umane, care trebuie să se formeze pe fundamentul rațiunii, onestității, empatiei, egalității. Fiecare dintre interlocutori are responsabilitatea de a relaționa cu receptorul său, nu trebuie să își focalizeze atenția numai pe conținutul mesajului. O situație de comunicare eficientă va avea și un feedback pe măsură, un răspuns metacomunicațional corespunzător, pentru că, prin excelență, *comunicare didactică se definește ca intervenție complexă cognitivă, afectivă, atitudinală în procesul de instruire, compensare, recuperare.*

**Prof. Gorcioaia Kinga-Eva, Șef Arie Curriculară - Tehnologii,
Colegiul Economic „Transilvania” Târgu Mureș**

Codul deontologic al contabilului

Etica profesională

În orice profesie, etica joacă un rol esențial în menținerea încrederii între profesioniști și societate. Profesia de contabil presupune un nivel ridicat de responsabilitate, deoarece contabilul gestionează informații financiare sensibile, esențiale pentru bunul mers al firmelor, instituțiilor și economiei în general.

Codul deontologic al contabilului nu este doar un simplu set de reguli, ci o reflectare a valorilor și principiilor care definesc conduita profesională într-un domeniu bazat pe încredere, precizie și responsabilitate.

Etica nu se rezumă doar la respectarea legii, ci presupune asumarea conștientă a unui comportament demn, care să susțină atât interesele clienților.

1. Principii, valori și reguli de conduită

Elementul de bază al oricărui cod deontologic îl reprezintă principiile și valorile care definesc conduita morală și profesională a membrilor unei profesii. În cazul contabililor, aceste valori includ: corectitudinea, onestitatea, respectul față de adevăr, confidențialitatea, responsabilitatea și transparența. Regulile de conduită derivă din aceste valori și sunt menite să ghideze activitatea zilnică, astfel contabilul trebuie să manifeste loialitate față de client, dar și față de interesul public. Să se abțină de la orice acțiune care ar putea aduce prejudicii și să își exercite atribuțiile cu imparțialitate și profesionalism.

2. Obiective

Un cod etic este întotdeauna conceput cu scopuri clare, care urmăresc protejarea integrității profesiei și a celor care o practică. În cazul contabilului, obiectivele principale ale codului sunt: asigurarea unei conduite etice unice și coerente, prevenirea comportamentelor neprofesionale, consolidarea încrederii publice în activitatea financiar-contabilă, precum și îndrumarea profesioniștilor în luarea deciziilor etice. Aceste obiective devin indispensabile pentru menținerea unui climat de legalitate, echitate și profesionalism.

3. Scop

Scopul general al codului deontologic constă în reglementarea comportamentului profesional al contabililor și în asigurarea unui nivel ridicat de moralitate în exercitarea atribuțiilor specifice. Acest cod stabilește limite clare între ceea ce este acceptabil și ceea ce este inacceptabil din punct de vedere etic. Prin urmare, el nu este doar un ghid teoretic, ci o resursă practică, vie, care susține luarea celor mai bune decizii.

4. Aplicabilitate

Codul deontologic al contabilului se aplică tuturor celor care exercită această profesie, indiferent de poziția ocupată sau de domeniul în care activează. Aplicabilitatea acestuia nu este limitată doar la activitatea profesională propriu-zisă, ci se extinde și asupra conduitei generale, a imaginii publice și a modului în care este reprezentată profesia în societate. Astfel, etica devine un principiu constant, care trebuie respectat în orice moment.

5. Principii profesionale

Printre cele mai importante principii profesionale ce fundamentează activitatea contabilului se numără:

- Integritatea – obligația de a fi sincer
- Obiectivitatea – neimplicarea factorilor personali în procesul de analiză
- Competența profesională și grija cuvenită – actualizarea constantă a cunoștințelor
- Confidențialitatea – păstrarea secretului profesional
- Comportamentul profesional – respectarea legilor, regulamentelor și a standardelor

Aceste principii oferă o bază solidă pentru formarea unei conduite responsabile, care să servească atât interesului clientului, cât și interesul publicului.

6. Abateri etice

Încălcarea codului deontologic atrage după sine abateri etice, care pot afecta grav încrederea în profesie. Aceste abateri includ următoarele: falsificarea documentelor financiare, acceptarea de avantaje necuvenite, prezentarea eronată a informațiilor, favoritismul, conflictele de interese, dar și dezvăluirea neautorizată a informațiilor confidențiale. Aceste comportamente pot avea consecințe severe, de la sancțiuni disciplinare și pierderea calității de membru într-un corp profesional, până la răspunderea juridică sau penală.

7. Dispoziții finale

Respectarea codului deontologic nu este opțională, ci reprezintă o obligație morală și profesională pentru fiecare contabil. Prin urmare, acest cod trebuie asimilat nu doar ca un set de norme formale, ci ca un mod de a gândi și de a acționa în orice moment al activității profesionale. El contribuie la construirea unei relații bazate pe încredere între contabil, client și societate.

Eleva: Tinca Andreea,

clasa a X-a B

*De la elev la expert financiar –
Un drum început chiar la Colegiul Economic*

**Interviu cu domnul Peter Balogh, angajat al BNR – Agenția Mureș,
fost elev al Colegiului Economic „Transilvania”**

„Educația este cea mai puternică armă pe care o poți folosi pentru a schimba lumea.”

Nelson Mandela

Anul acesta, elevii Colegiului Economic „Transilvania” din Târgu Mureș au avut parte de o experiență educativă valoroasă. Un reprezentant al Băncii Naționale a României –

Agenția Mureș, fost elev al colegiului nostru, a susținut o prezentare captivantă despre cardurile de credit și creditele bancare. În completarea acestei activități, am participat și la un curs organizat la sucursala BNR din Mureș. După aceste întâlniri, am avut ocazia să îi luăm un scurt interviu pentru revista noastră, pentru a afla mai multe despre traseul său profesional și despre importanța educației financiare.

• Cum v-a influențat parcursul educațional la Colegiul Economic în alegerea unei cariere în domeniul financiar-bancar?

Am absolvit liceul în 1996, la secția Turism. Deși materiile studiate nu au avut legătură directă cu domeniul bancar, seriozitatea profesorilor și sprijinul doamnei dirigintă Maria Bățașă au contribuit semnificativ la formarea mea. În facultate, l-am avut profesor la materia Economie monetară pe domnul Silviu Cerna, membru al Consiliului de

Administrație al BNR la acea vreme. El a fost cel care a aprins prima scânteie spre ideea de a lucra la Banca Națională. Din 2004 sunt angajat al BNR – Agenția Mureș.

• Care este cea mai mare neînțelegere pe care o au tinerii legat de cardurile de credit?

Cea mai frecventă confuzie este între cardul de debit și cel de credit. Tinerii trebuie să știe că un card de debit folosește bani proprii, în timp ce cardul de credit reprezintă un împrumut acordat de bancă. Bani cheltuiți prin cardul de credit trebuie restituiți, iar dacă nu sunt înțelese corect condițiile (precum perioada de grație), se pot acumula dobânzi mari. Un card de credit poate fi util doar dacă este folosit cu responsabilitate și în cunoștință de cauză.

• Ce greșeli ați observat cel mai des la tinerii care încep să ia credite?

Prima întrebare pe care ar trebui să și-o pună este: „Chiar am nevoie de acest credit?”. Mulți se îndatorează fără să analizeze dobânda, moneda, durata creditului sau costurile totale. O rată mai mică pe o perioadă lungă nu înseamnă neapărat un credit avantajos. De asemenea, tinerii trebuie să citească atent contractul, să înțeleagă toate condițiile și comisioanele. Creditul trebuie contractat doar pentru nevoi reale, nu pentru dorințe de moment.

- **Cum vedeți rolul educației financiare în școli?**

Educația financiară este esențială, nu doar în liceele economice, ci în toate școlile. Ea îi învață pe tineri să își gestioneze veniturile, să evite cheltuielile inutile, să economisească și să ia decizii informate. Un tânăr care înțelege cum funcționează inflația, bugetul personal sau un contract bancar va avea mai multă siguranță financiară și mai puține riscuri. Este un domeniu care îi ajută să devină adulți responsabili și independenți.

- **Ce sfat le oferiți elevilor care își doresc o carieră în domeniul bancar sau chiar la BNR?**

Le recomand să acumuleze cunoștințe solide în domeniul economic, financiar, informatic și matematic. Să citească presa economică, să fie la curent cu realitățile financiare și să înțeleagă cum funcționează sistemul bancar. Pe lângă partea teoretică, contează și abilitățile personale: comunicare, lucru în echipă, gândire analitică și cunoașterea unei limbi de circulație internațională. Este un domeniu competitiv, dar și foarte frumos, pentru cei care au pasiune și perseverență.

Prin acest interviu, am descoperit că succesul nu vine peste noapte, ci este rezultatul unei educații solide, al muncii constante și al încrederii în propriile visuri. Mulțumim invitatului nostru pentru sinceritate și pentru lecția de viață împărtășită.

Redactor:

Pop Mihai Cătălin

Colegiul Economic „Transilvania” Târgu Mureș Revista: „Să știi este dreptul tău!”

Etica și responsabilitatea juridică în utilizarea inteligenței artificiale

Introducere Inteligența artificială este una dintre cele mai fascinante și utile tehnologii ale vremurilor noastre. O întâlnim aproape peste tot: în aplicațiile de pe telefon, în recomandările platformelor online, în medicină sau chiar în transporturi. Pe măsură ce devine tot mai prezentă în viața de zi cu zi, apar și întrebări importante: cine răspunde dacă un sistem de inteligență artificială greșește? Cum putem evita ca oamenii să fie discriminați sau ca datele lor personale să fie folosite abuziv?

Aceste întrebări arată clar că, pe lângă progresul tehnologic, avem nevoie și de reguli etice și juridice care să ne ajute să folosim aceste tehnologii responsabil.

Ce este inteligența artificială?

Pe scurt, inteligența artificială este capacitatea unui calculator sau a unui program de a face lucruri care, în mod normal, ar necesita inteligență umană. Poate analiza informații, poate recunoaște imagini sau poate face predicții pe baza datelor pe care le primește.

Multe sisteme de inteligență artificială învață singure din cantități uriașe de date, identificând modele și relații între informații. Dar uneori modul în care ajunge la anumite decizii este greu de înțeles chiar și pentru cei care le-au creat, iar asta poate ridica probleme atunci când deciziile lor ne afectează direct viața.

Probleme etice

Unul dintre cele mai importante aspecte etice este transparența. Unele sisteme funcționează ca o „cutie neagră”, iar explicația modului în care iau deciziile poate fi dificil de urmărit.

O altă problemă este discriminarea. Dacă datele pe care se bazează un algoritm sunt părtinitoare sau greșite, sistemul poate lua decizii nedrepte și poate trata anumite persoane diferit față de altele. Și apoi mai este problema protecției vieții private. Folosirea inteligenței artificiale implică adesea colectarea și analizarea unor cantități mari de informații despre oameni, iar asta trebuie făcută cu atenție pentru a nu le încălca drepturile.

Responsabilitatea juridică

Pentru a preveni problemele și pentru a proteja oamenii, legislația încearcă să stabilească reguli clare pentru utilizarea inteligenței artificiale.

Un exemplu important este Artificial Intelligence Act, adoptat de Uniunea Europeană. Acest regulament clasifică sistemele de inteligență artificială după gradul de risc și impune reguli stricte pentru cele care pot avea un impact mare asupra societății.

În plus, protecția datelor personale este reglementată de General Data Protection Regulation (GDPR), care stabilește modul în care informațiile despre oameni pot fi colectate și folosite.

Aceste reguli ajută la utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale și la protejarea drepturilor fundamentale ale oamenilor.

Exemple din viața reală.

Inteligența artificială nu mai este doar un concept, ci face deja parte din viața noastră: ChatGPT poate răspunde la întrebări și chiar poate genera texte complexe.

Sistemele de recunoaștere facială sunt folosite în aeroporturi sau pentru securitate. Tesla dezvoltă mașini care pot conduce singure, cu sisteme de pilot automat.

Aceste tehnologii sunt uimitoare și ne pot ajuta mult, dar trebuie folosite responsabil pentru a evita greșelile sau încălcarea drepturilor oamenilor.

Știați că?

Unele sisteme de inteligență artificială pot analiza milioane de date în câteva secunde. Algoritmii platformelor online pot influența ce informații vedem pe internet. În prezent, multe țări lucrează la legi speciale pentru inteligența artificială, ca să fie totul corect și sigur.

Concluzie

Inteligența artificială poate transforma profund societatea și poate aduce multe beneficii în domenii precum medicina, educația sau transportul. Dar pentru a funcționa corect, trebuie să existe reguli și principii etice care să ghideze dezvoltarea și folosirea acestor tehnologii.

Colaborarea dintre specialiștii în tehnologie, juriști și autoritățile publice este esențială pentru a găsi echilibrul între progresul tehnologic și protecția drepturilor oamenilor. Astfel, inteligența artificială poate fi un instrument valoros, fără a pune în pericol valorile fundamentale ale societății.

Ilieș Sabina-Adriana
Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie Târgu Mureș
Facultatea de Inginerie și Tehnologia Informației
Coordonator al departamentului de Inginerie din cadrul Ligii Studenților din Târgu Mureș
ANUL III

Din activitatea noastră

Felicitări elevilor și profesorilor coordonatori care au reprezentat cu cinste școala noastră la Concursul Județean „Drepturile și obligațiile salariaților”, ediția a V-a, organizat astăzi, 13 februarie 2026, de Liceul Tehnologic „Avram Iancu”. Elevii au participat la cele două probe: tehnoredactarea unui CV și SI (în limba engleză) și testul de cunoștințe desfășurat online, din Codul Muncii și au obținut rezultate foarte bune. 🍌🍌🍌

Secțiunea liceu:

Premiul II - GRIGORAȘ LUCA ȘTEFAN, prof. coord. Gorcioaia Kinga și Tot Carmen Ana

Mențiune I - SUCIU MARA, prof. coord. Răuță-Roșca Delia-Maria

Mențiune II - TILINCĂ ANDA MARIA, prof. coord. Piștănilă Adriana și Grama Cristina

Mențiune III - LONGERON NATHAN SOLOMON, prof. coord. Piștănilă Adriana și Grama Cristina

Participare - NICUȘAN LUCA, prof. coord. Gorcioaia Kinga și Tot Carmen Ana.

Secțiunea învățământ profesional:

Premiul I - BOLOS GEORGIANA, prof. coord Farcaș Maria.

Felicitări elevilor pentru rezultatele frumoase obținute la Olimpiada de „Tehnologii” Economic/Administrativ/Comerț:

- **Locul I** - SIMON CATALIN cl. XI- A și calificare la faza națională prof.coord. Gorcioaia K, Ocnean L, Sămărghițan D.

- **Locul II** - TINCA ANDREEA cl.XI B prof.coord. Ciula M, Ocnean L, Răuță D.

- **Mențiune** - NEVODAR IOANA cl.XI - A prof.coord. Gorcioaia K, Ocnean L, Sămărghițan D.

- **Mențiune** - BELEAN SEMINA cl.XI C prof.coord. Benyi D, Gorcioaia K, Ocnean L.

Turism și alimentație:

- **Locul I** - BOGDAN JANET cl.XII F și calificare la faza națională prof.coord. Alexandru C, Căbuz M, Puiac E.

- **Locul II** - POPA DARIUS cl.XII F prof.coord. Alexandru C, Căbuz M, Puiac E.

- **Locul III** - HARTAGAN ALINA cl.XI E prof.coord. Alexandru C, Căbuz M, Puiac E.

- **Mențiune** - MATTERN INGRID - cl. XII E prof.coord. Alexandru C, Căbuz M, Puiac E.

- **Mențiune**- COMȘA RALUCA - cl. XII F prof.coord. Alexandru C, Căbuz M, Puiac E.

Felicitări elevilor și profesorilor coordonatori pentru rezultatele frumoase obținute la concursul **Business Plan:**

Locul I - FE HORIZON SERENITY SRL (XI F),

Locul II - FE ATRIVIUM SRL (XI B)

Locul III- FE CHOCO BOOM SRL (XI D), **Mențiune** - FE DIVINE DELIGHT SRL (XIG);

Mențiune - FE ECOXPLORE SRL (XIC),

Mențiune - FE DULCINELLA SRL (XIA),

Mențiune - FE LA BELLE EPOQUE SRL (XI E)

COPILĂRIA MEA

Ce minunat e acest cuvânt!
Și cât de tare strălucește,
Pe cerul vieții mele,
Alături de cei dragi ai mei!

Ce bine e să fii copil!
Să fii voios și fericit,
Și de părinții tăi iubit!

Copilărie, mândră stea!
Ce îmi luminezi privirea,
Eu mi-aș dori să fii aici,
Cu mine întotdeauna!

Și toți copiii de pe Pământ,
Să fie ocrotiți.
Și să se joace ziua-întreagă,
Lubiți și fericiți!

Eleva, Ana-Melia Răuță-Roșca

in MEMORIAM

*Dedic acest număr al revistei pe care
am fondat-o și o coordonez de ceva ani,*

MAMEI MELE,

*care mi-a fost sprijin necondiționat
pentru tot ceea ce sunt astăzi!*

*Când simt că nu mai pot,
Mai pot puțin,
Acolo sus este MAMA care,
Mă iubește și îmi dă putere!*

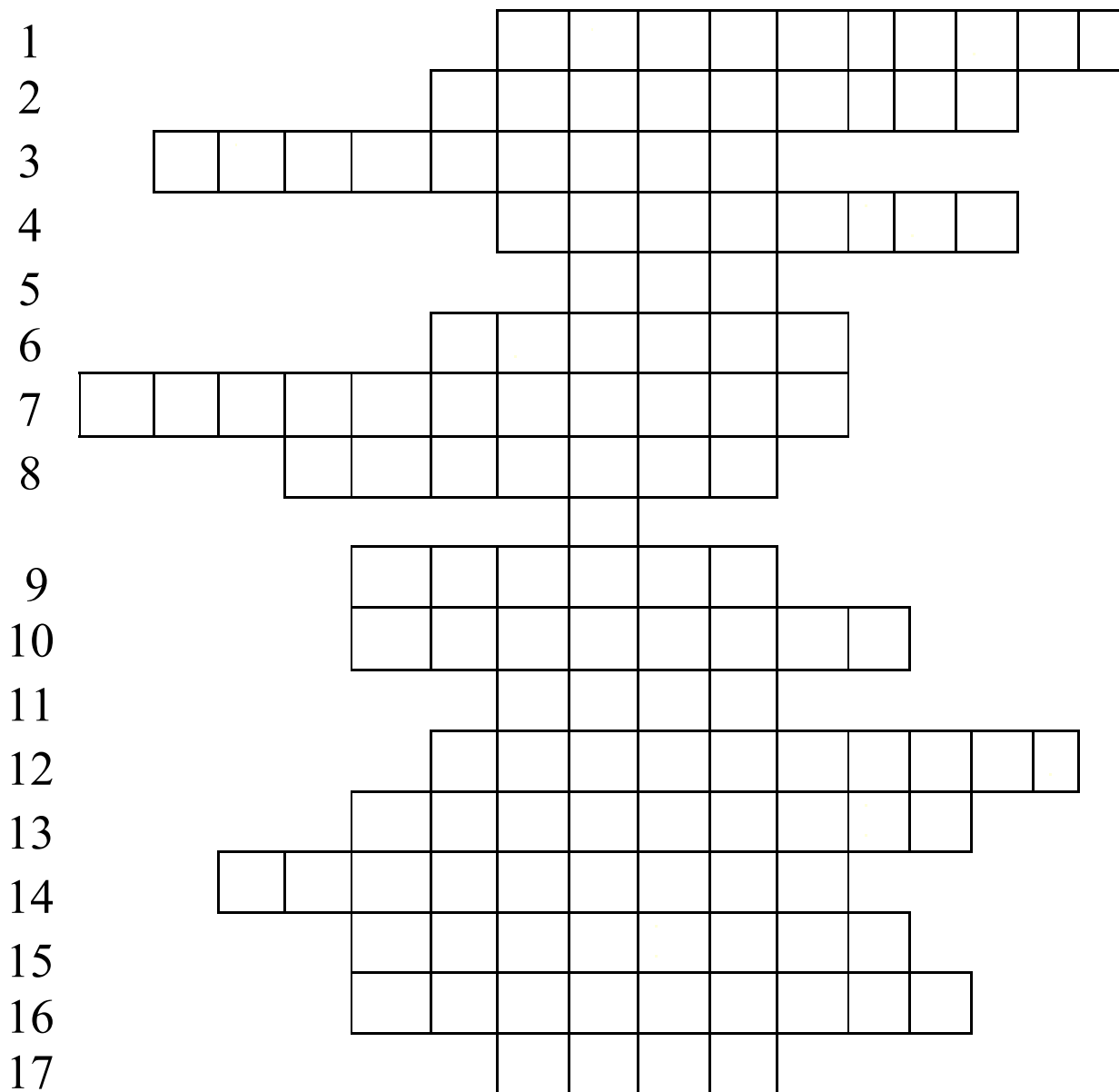

*MAMI, te voi iubi mereu!
Vei rămâne forța mea protectoare!*

*Cu dragoste nemărginită,
Delia-Maria*

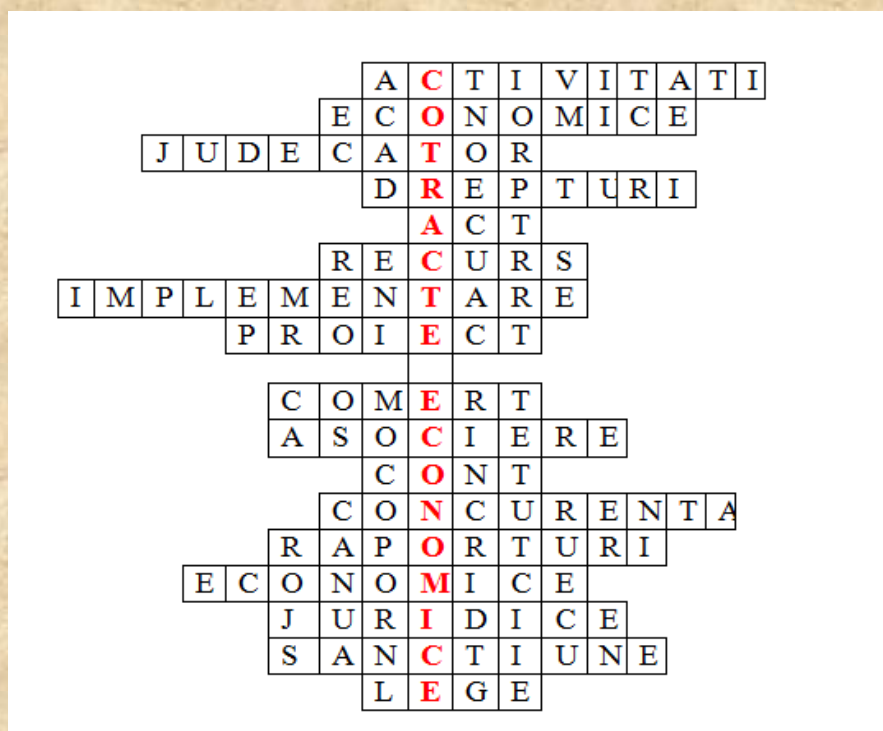

REBUS

1. Îndeletnicire
2. Științe
3. Canoane
4. Magistrat care prezidează procedurile judiciare
5. Ceea ce știința juridică concede sau recunoaște unui subiect de drept
6. Dovadă, document
7. Cale extraordinară de atac prin intermediul căreia părțile interesate sau procurorul pot solicita instanței de control judiciar, reformarea hotărârii pronunțată de către instanța de fond.
8. Introducere
9. Intenție
10. Negoț
11. Grupare, unire
12. Instrument fundamental de stocare a datelor contabile, care exprimă valoric, în ordine cronologică și sistematică, existența unui anumit mijloc economic pe o perioadă de timp determinată.
13. Competiție
14. Se referă la economie (adjectiv- formă de plural)
15. Antonim pentru- ilegale
16. Pedepsă
17. Pravilă

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Director, prof. Rucoi Gheorghică-Adrian
Director adjunct, prof. dr. Pocan Doina Nicoleta
Consilier educativ, prof. Pui Monica Emilia

FONDATOR & REDACTOR COORDONATOR:

Prof. dr. Răuță-Roșca Delia-Maria

TEHNOREDACTORI:

Man Emil Claudiu – analist programator
Nicula Anemona - clasa a XII-a E

MULȚUMIRI COLABORATORILOR NOȘTRI :

ISJ Mureș, BAROUL Mureș
Cadre didactice, elevi și absolvenți
ai Colegiului Economic "Transilvania " Târgu Mureș

**CENTRUL NAȚIONAL ISSN
BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI
SĂ ȘTII! ESTE DREPTUL TĂU! = ISSN 2559 - 0847,
ISSN-L 2559 – 0847**

CUPRINS

Un gând bun, tuturor!	1
Încredere și transparență	3
Pași peste timp	4
Interviu cu domnul director prof. Rucoi Gheorghică-Adrian	9
Interviu cu doamna avocat, ulterior judecător, Onea Ioana	11
Experiența Erasmus... ..	13
Experiența Erasmus - Spania, Malaga	17
Experiența Erasmus - Italia 2026	20
Zeita Themis	21
Amintire, cunoaștere, speranță.....	23
Practica elevilor de la specializarea administrație în cadrul Bibliotecii Colegiului Economic „Transilvania” Târgu Mureș	25
Anii de liceu... ..	27
Despre artistul plastic și scriitorul ION VLASIU - interviu cu doamna Ioana Vlasiu, fiica maestrului Ion Vlasiu -.....	30
Managementul resurselor umane în instituțiile publice	37
Zece motive de nota zece pentru a citi!	38
Etica digitalizării	43
„Când știi cât valorezi, nu te opri până nu obții ce ți se cuvine”	45
Vorbe, vorbe, vorbe... ..	46
Firma de exercițiu – primul meu contact real cu lumea antreprenoriatului.....	49
Comunicare didactică - intervenție complexă cognitivă, afectivă, atitudinală în procesul de instruire, compensare, recuperare	51
Codul deontologic al contabilului.....	55
De la elev la expert financiar – Un drum început chiar la Colegiul Economic.....	57
Etica și responsabilitatea juridică în utilizarea inteligenței artificiale.....	59
Din activitatea noastră.....	62
Poezie.....	64
in <i>MEMORIAM</i>	65
REBUS.....	66
COLECTIVUL DE REDACȚIE	68

SĂ ȘTII ESTE DREPTUL TĂU!

